

**RAPORT Z WIZYTACJI**  
**(profil ogólnoakademicki)**

**dokonanej w dniach 27-28.02.2018 na kierunku**  
**psychologia**  
**prowadzonym na Wydziale Filozoficznym**  
**Uniwersytetu Jagiellońskiego**

**Warszawa, 2018**

## Spis treści

|                                                                                                   |           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| 1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu .....                                                   | 4         |
| 1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej.....                              | 4         |
| 1.2. Informacja o procesie oceny .....                                                            | 4         |
| 2. Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku .....                      | 5         |
| 3. Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej .....                                      | 6         |
| 4. Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej.....                                   | 7         |
| Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni.....             | 8         |
| <b>Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1... 8</b>                              |           |
| <b>Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron 8</b>                                   |           |
| <b>Dobre praktyki 9</b>                                                                           |           |
| <b>Zalecenia 9</b>                                                                                |           |
| Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia ..... | 7         |
| <b>Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2 .....</b>                             | <b>10</b> |
| <b>Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron .....</b>                               | <b>17</b> |
| <b>Dobre praktyki .....</b>                                                                       | <b>18</b> |
| <b>Zalecenia .....</b>                                                                            | <b>18</b> |
| Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia .....               | 18        |
| <b>Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3 .....</b>                             | <b>18</b> |
| <b>Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron .....</b>                               | <b>30</b> |
| <b>Dobre praktyki .....</b>                                                                       | <b>31</b> |
| <b>Zalecenia .....</b>                                                                            | <b>32</b> |
| Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia .....                                            | 31        |
| <b>Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4 .....</b>                             | <b>31</b> |
| <b>Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron .....</b>                               | <b>33</b> |
| <b>Dobre praktyki .....</b>                                                                       | <b>34</b> |
| <b>Zalecenia .....</b>                                                                            | <b>34</b> |
| Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia .....          | 34        |
| <b>Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5 .....</b>                             | <b>39</b> |
| <b>Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron .....</b>                               | <b>39</b> |
| <b>Dobre praktyki .....</b>                                                                       | <b>40</b> |
| <b>Zalecenia .....</b>                                                                            | <b>40</b> |
| Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia ...                                          | 41        |
| <b>Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6 .....</b>                             | <b>41</b> |
| <b>Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron .....</b>                               | <b>42</b> |
| <b>Dobre praktyki .....</b>                                                                       | <b>43</b> |

|                                                                                                                                                                                                                                       |            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Zalecenia .....</b>                                                                                                                                                                                                                | <b>43</b>  |
| Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia .....                                                                                                                                                               | 43         |
| <b>Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7 .....</b>                                                                                                                                                                 | <b>43</b>  |
| <b>Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron .....</b>                                                                                                                                                                   | <b>45</b>  |
| <b>Dobre praktyki .....</b>                                                                                                                                                                                                           | <b>46</b>  |
| <b>Zalecenia .....</b>                                                                                                                                                                                                                | <b>946</b> |
| Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągnięcia efektów kształcenia .....                                                                                                                       | 46         |
| <b>Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8 .....</b>                                                                                                                                                                 | <b>46</b>  |
| <b>Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron.....</b>                                                                                                                                                                    | <b>48</b>  |
| <b>Dobre praktyki .....</b>                                                                                                                                                                                                           | <b>48</b>  |
| <b>Zalecenia .....</b>                                                                                                                                                                                                                | <b>49</b>  |
| 8. Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny.....                                                                                                                    | 49         |
| Załączniki: .....                                                                                                                                                                                                                     | 50         |
| Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia.....                                                                                                                                                                        | 50         |
| Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego .....                                                                                           | 50         |
| Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych.....                                                                                                                                                                     | 52         |
| Załącznik nr 4. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego).....     | 57         |
| Załącznik nr 5. Wykaz nauczycieli akademickich, którzy nie mogą być zaliczeni do minimum kadrowego kierunku (spośród nauczycieli akademickich, którzy złożyli oświadczenie o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego)..... | 59         |
| Załącznik nr 6. Wykaz modułów zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa .....                                                                                                                                                    | 59         |
| Załącznik nr 7. Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena .....                                                                                                                                                                | 59         |

## Informacja o wizytacji i jej przebiegu

### 1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

przewodniczący: dr hab. Krzysztof Szewior, członek PKA,

członkowie:

1. prof. dr hab. Elżbieta Kasprzak - członek PKA,
2. prof. dr hab. Beata Pastwa-Wojciechowska - ekspert PKA,
3. prof. dr hab. Maria Kardis- ekspert międzynarodowy PKA,
3. mgr Beata Sejdak- ekspert PKA ds. postępowania oceniającego,
4. Rober Krzyszczak- ekspert PKA ds. pracodawców,
5. Anna Górka– ekspert PKA ds. studenckich.

### 1.2. Informacja o procesie oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku *psychologia* prowadzonym na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie została przeprowadzona na prośbę Uczelni. Polska Komisja Akredytacyjna po raz trzeci oceniała jakość kształcenia na w/w kierunku w ramach oceny programowej. Ostatnia ocena w wizytowanej jednostce miała miejsce w 2012 roku i była to ocena instytucjonalna działalności Wydziału Filozoficznego, która zakończyła się wydaniem przez Prezydium PKA oceny pozytywnej, obowiązującej do roku akademickiego 2018/2019.

Z ostatniej programowej oceny jakości kształcenia prowadzonego na kierunku *psychologia*, dokonanej w 2011 roku wynika, że Zespół wizytujący sformułował uwagi i zalecenia, które szczegółowo omówiono w części 8 raportu, natomiast zastrzeżenia wskazane podczas oceny instytucjonalnej na ogół odnosiły się do studiów doktoranckich, usystematyzowania współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, włączenia interesariuszy wewnętrznych w prace nad systemem doskonalenia jakości kształcenia, w tym rozważenia propozycji interesariuszy na temat udoskonalenia ankiet oraz szerszego udostępniania wyników z oceny zajęć przez studentów.

W ocenie ZO wizytowana jednostka na ogół właściwie dostosowała się do wskazanych przez PKA zaleceń i podjęła skuteczne działania doskonalące, jednakże nie przyczyniły się one w pełni do usunięcia wszystkich zastrzeżeń- *szczegóły oceny dostosowania się wizytowanej jednostki do sformułowanych zaleceń w wyniku przeprowadzonych ocen PKA zawiera część 8 raportu*, która została dokonana w oparciu o wyniki bieżącej oceny.

Aktualna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej, której dokonuje Polska Komisja Akredytacyjna.

Zespół Oceniający PKA poprzedził wizytację zapoznaniem się z raportem Samooceny przedłożonym przez władze Uczelni, odbył także spotkanie organizacyjne w celu omówienia wykazu spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni i ocenianej jednostki oraz ustalenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji; dokonano także podziału zadań pomiędzy członków Zespołu.

W trakcie wizytacji odbyły się spotkania z nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia na ocenianym kierunku studiów, ze studentami, z przedstawicielami otoczenia społeczno- gospodarczego, z osobami i gremiami odpowiedzialnymi za praktyki, umiędzynarodowienie procesu kształcenia, osoby niepełnosprawne oraz wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia, z Samorządem Studenckim, Kołami Naukowymi, przedstawicielami Biura Karier. Przeprowadzono hospitację zajęć oraz wizytację bazy dydaktycznej wykorzystywanej w realizacji zajęć na ocenianym kierunku studiów. W toku wizytacji Zespół dokonał przeglądu prac dyplomowych i etapowych, a także przedłożonej dokumentacji.

Przed zakończeniem wizytacji dokonano wstępnych podsumowań, sformułowano uwagi i zalecenia, o których Zespół poinformował władze Uczelni i jednostki na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków ZO, w Załączniku nr 2.

### **Podstawowe informacje o programie kształcenia na ocenianym kierunku**

|                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Nazwa kierunku studiów                                                                                                              | psychologia                                                                                                                                                                                                    |
| Poziom kształcenia<br>(studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)                                            | jednolite studia magisterskie                                                                                                                                                                                  |
| Profil kształcenia                                                                                                                  | ogólnoakademicki                                                                                                                                                                                               |
| Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)                                                                                          | stacjonarne, niestacjonarne                                                                                                                                                                                    |
| Nazwa obszaru kształcenia, do którego został przyporządkowany kierunek                                                              | obszar nauk społecznych                                                                                                                                                                                        |
| Dziedziny nauki/sztuki oraz dyscypliny naukowe/artystyczne, do których odnoszą się efekty kształcenia na ocenianym kierunku         | dziedzina nauk społecznych;<br>dyscyplina naukowa: psychologia                                                                                                                                                 |
| Liczba semestrów i liczba punktów ECTS przewidziana w planie studiów do uzyskania kwalifikacji odpowiadającej poziomowi kształcenia | 10 semestrów; ECTS: 300                                                                                                                                                                                        |
| Specjalności realizowane w ramach kierunku studiów                                                                                  | Psychologia kliniczna i psychologii zdrowia; Psychologia kliniczna dziecka; Psychologia organizacji i reklamy; Psychologia rodziny i edukacji; Psychologia sądowa; Psychologia sportu; Psychoterapia; Naukowa. |
| Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwentów                                                                                         | magister                                                                                                                                                                                                       |

|                                                                                                                        |                    |                       |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|-----------------------|
|                                                                                                                        |                    |                       |
| Liczba nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego                                                       | 44                 |                       |
|                                                                                                                        | Studia stacjonarne | Studia niestacjonarne |
| Liczba studentów kierunku                                                                                              | 590                | 341                   |
| Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach stacjonarnych | 1749*              | 1749*                 |
| * kursy z poziomu A – obligatoryjne/obowiązkowe dla wszystkich studentów psychologii                                   |                    |                       |

## Ogólna ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

| Kryterium                                                                                               | Ocena stopnia spełnienia kryterium<br>Wyróżniająca / W pełni /<br>Zadowalająca/ Częściowa /<br>Negatywna |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni                        | Wyróżniająca                                                                                             |
| Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia             | W pełni                                                                                                  |
| Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia                           | W pełni                                                                                                  |
| Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia                                                        | Wyróżniająca                                                                                             |
| Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia                      | Wyróżniająca                                                                                             |
| Kryterium 6. Umiędzynarodowienie procesu kształcenia                                                    | Wyróżniająca                                                                                             |
| Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia                                       | Wyróżniająca                                                                                             |
| Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia | W pełni                                                                                                  |

Zespół Oceniający PKA uwzględnił stanowisko Uczelni w sprawie liczebności grup studenckich oraz zapisów, iż podejmowanie tychże decyzji regulowane jest przez Uczelnię na poziomie centralnym.

1. Odnośnie zalecenia dotyczącego zorganizowania spotkania ze studentami w celu poinformowania ich o zasadach przypisywania pkt ECTS w sposób pozwalający im na jego zrozumienia, ZO PKA pragnie zwrócić uwagę, iż w ocenie studentów zasady te nie były czytelne. Uwzględniając dodatkowe działania podjęte przez Dyрекcję Instytutu Psychologii w celu wyjaśnienia studentom w/w zasad, ZO PKA w pełni docenia wysiłki, jakie władze Instytutu podjęły w tym zakresie. Zaprezentowane działania przez Dyрекcję Instytutu wychodzące naprzeciw postulatam studentów, a odnoszących się do zmodyfikowania punktacji wskazanych przez studentów kursów ZO PKA ocenia pozytywnie. Uwzględniając podjęte przez Dyрекcję Instytutu Psychologii działania należy przychylić się do przyznania **oceny wyróżniającej w kryterium 2.**

2. W nawiązaniu do kryterium nr 8, argumentacja przedstawiona w otrzymanym piśmie dowodzi, że system wsparcia studentów w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia jest wysoko rozwinięty. Studenci wskazują jednoznacznie, że pomimo uwag ujętych w zaleceniach raportu związanych z trybem zapisywania się na zajęcia, proces kształcenia znajduje się na bardzo wysokim poziomie. Indywidualizacja ścieżki kształcenia oraz przygotowanie do prowadzenia własnych badań wykraczają poza powszechnie znane standardy. Wszystkie powyższe czynniki sprawiają, że po analizie dodatkowych argumentów, **ocena w kryterium 8.** raportu może zostać zmieniona.

**Tabela 1**

| Kryterium                                                                                               | Ocena spełnienia kryterium<br>Wyróżniająca / W pełni /<br>Zadowalająca/ Częściowa |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|
| Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia             | Wyróżniająca                                                                      |
| Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia | Wyróżniająca                                                                      |

## **Szczegółowy opis spełnienia kryteriów oceny programowej**

### **Kryterium 1. Koncepcja kształcenia i jej zgodność z misją oraz strategią uczelni**

- 1.1. Koncepcja kształcenia
- 1.2. Badania naukowe w dziedzinie / dziedzinach nauki / sztuki związanej / związanych z kierunkiem studiów
- 1.3. Efekty kształcenia

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1**

#### **1.1.**

Koncepcja kształcenia została ujęta w Strategii Rozwoju na lata 2014 do 2020, koncentruje się ona w odniesieniu do kierunku psychologia, iż zgodnie ze stanowiskiem Uczelni Instytut Psychologii dąży do przekazania aktualnej wiedzy, wytycza nowe kierunki rozwoju badań naukowych w sferze empirycznej, teorii oraz metodologii. Instytut za cel stawia sobie integrację działalności naukowej i dydaktycznej. Takie ujęcie nawiązuje do misji Uniwersytetu Jagiellońskiego będącego wiodącą jednostką naukową i dydaktyczną w Polsce. Tym samym jakość nauczania i badań naukowych stawia się na naczelnym miejscu. Potwierdzeniem uzyskanego poziomu badawczego oraz jego polaryzacji jest uzyskana kategoryzacja. Koncepcja kształcenia koncentruje się na wiedzy współczesnej, osadzonej w dyscyplinie wiodącej oraz pokrewnych. Ma to być wiedza aktualna. Program jednocześnie zorientowany jest praktycznie. Stąd w sferze nauczania dąży się do zapewnienia kształcenia przy wykorzystaniu udziału praktyków, a w sferze badań – do kontaktu z najlepszymi naukowcami, do utrzymywania wysokich standardów naukowych. Zapewnia się transfer wiedzy pomiędzy ośrodkami akademickimi, badawczymi, od naukowców do studentów, od podmiotów zewnętrznych do Instytutu Psychologii. Udział otoczenia społecznego zapewniony jest w szerokim zakresie i na różne sposoby: wypowiada się w kwestiach programowych, kooperuje w zakresie praktyk studenckich, stanowi zaplecze badawcze i dydaktyczne. Koncepcja kształcenia zawiera komponent praktyczny służący powiązaniu umiejętności studentów z oczekiwaniami rynku pracy zdefiniowanymi szeroko w zależności od specjalności i miejsca zatrudnienia. Koncepcja kształcenia uwzględnia wzorce krajowe i międzynarodowe w zakresie treści nauczania, prowadzenia badań na tematy ważne i aktualne, poprzez wykorzystanie nowoczesnych metod badawczych. Instytut Psychologii zapewnia nowatorską koncepcję studiów na poziomie efektów oraz treści. Za ciekawe należy uznać specjalności. Oferta studiów jest adresowana do studentów stacjonarnych i niestacjonarnych w zasadzie w identycznej postaci.

#### **1.2.**

Badania naukowe prowadzone przez nauczycieli na kierunku psychologia swoją problematyką obejmują wszystkie subdyscypliny psychologii zarówno w zakresie nauk podstawowych (np. procesów poznawczych, emocji i motywacji) jak i stosowanych (np. psychologii społecznej i rozwoju człowieka, rozwoju języka). W badaniach uczestniczą studenci w ramach zajęć laboratoryjnych, seminaryjnych lub jako wolontariusze poza zajęciami planowanymi. Rozległość, zróżnicowanie i wysoki poziom prac badawczych jest ściśle powiązany z efektami

kształcenia na kierunku zwłaszcza z tymi, które odnoszą się do pogłębionego poziomu wiedzy i umiejętności studentów w zakresie prowadzenia badań oraz kompetencji społecznych (szczególnie krytycznego myślenia i skrupulatności) niezbędnych w procesie badawczym. Prowadzone badania są doskonale wpisane w aktualne trendy psychologii światowej (np. badanie neuropsychologicznych aspektów procesów psychicznych) i reprezentują wysoki poziom, czego wyrazem są prace zespołowe także międzynarodowe, oraz znaczące publikacje naukowe. Wyniki badań własnych nauczyciele akademicy wykorzystują w procesie kształcenia poprzez realizację autorskich zajęć fakultatywnych oraz przedmiotów kursowych, w których odwołują się do własnych publikacji, wyników badań, narzędzi i procedur badawczych. Zmieniająca się co roku oraz bogata (ok. 200) oferta zajęć fakultatywnych jest dobrym przykładem na aktualizację procesu dydaktycznego zgodnie z postępem naukowym w dyscyplinie psychologia.

### 1.3.

Kierunek psychologia został uruchomiony w Uniwersytecie Jagiellońskim w latach 1956-1957. Aktualnie mieści się on w obszarze kształcenia w zakresie nauk społecznych, w dziedzinie nauk społecznych oraz dyscyplinie psychologia jako tych, do których przyporządkowane zostały efekty kształcenia. Program studiów psychologicznych oparty został na zaleceniach zawartych w Krajowych Ramach Kwalifikacji. Program ten obejmuje formy kształcenia umożliwiające uzyskanie odpowiednich kierunkowych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Efekty kształcenia zostały uchwalone przez Radę Naukową IP, a następnie zatwierdzone przez Rady Wydziału Filozoficznego UJ oraz Senat UJ. Efekty kształcenia uwzględniają przygotowanie studentów do zawodu psychologa, jak również wskazanie możliwości wykorzystania nabytej wiedzy w obszarach psychologicznej praktyki, a także w obszarze wyboru ścieżki naukowej. Efekty kształcenia są adekwatne do poziomu i obszaru kształcenia oraz profilu ogólnoakademickiego ocenianego kierunku. Wzbogacenie tych efektów o aspekt rozwoju w obszarze kształcenia dotyczącym badań naukowych stanowi nie tylko novum w tym obszarze, ale także wyróżnia jednostkę w skali kraju. Analizując przedstawioną dokumentację można potwierdzić zarówno spójność efektów obszarowych i kierunkowych, jak i dużą wewnętrzną spójność wskazanych efektów kształcenia w ramach realizowanych ścieżek specjalizacyjnych uwzględnionych w programie studiów. Analiza przedstawionych efektów pozwala na stwierdzenie, iż efekty kształcenia sformułowane dla kierunku psychologia są spójne z efektami kształcenia dla omawianego obszaru kształcenia, poziomu i profilu ogólnoakademickiego określonych w Krajowych Ramach Kwalifikacji. Sformułowanie efektów kształcenia jest jasne, nie budzi wątpliwości. Kierunkowe efekty kształcenia uwzględniają pogłębioną, współczesną wiedzę z zakresu obszaru kształcenia. Przewidują także zdobycie umiejętności i kompetencji niezbędnych do prowadzenia działalności badawczej. Pozwala to jednoznacznie określić zakres wiedzy, umiejętności i kompetencji nabywanych w trakcie poszczególnych zajęć oraz w całym cyklu kształcenia. W zakresie języka obcego studenci mogą zdobyć kompetencje co najmniej B2+. Ponadto systematycznie rozszerzana jest oferta zajęć w języku angielskim. Warto także podkreślić występowanie spójnych efektów kształcenia dla studiów prowadzonych w formie stacjonarnej i niestacjonarnej.

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Koncepcja kształcenia jest właściwa z uwagi na wymogi dyscypliny oraz przyjętej specyfiki nauczania na poziomie i profilu kierunku. Mieści się ona także w specyfice Wydziału, inne kierunki stanowią wsparcie środowiska psychologicznego oraz uzupełnienie oferty nauczania. Profil studiów i jego właściwości spełniają najwyższe wymagania, odnoszą się do aktualnych ustaleń naukowych krajowych i światowych, łączą efekty wiedzowe i umiejętnościowe. W proces dydaktyczny zaangażowani są akademicy oraz praktycy. Badania naukowe bezpośrednio powiązane z kierunkiem i dyscypliną utrzymywane na bardzo wysokim poziomie merytorycznym, co znajduje odzwierciedlenie w kategorii naukowej Wydziału, w uzyskiwanych punktach oraz w prowadzonych grantach badawczych. Badania naukowe prowadzone w jednostce odnoszą się ściśle do efektów kształcenia na ocenianym kierunku, są zróżnicowane, kompleksowe i aktualne na tle psychologii światowej. Nauczyciele akademicy, swoją aktywność badawczą włączają w proces kształcenia dbając o zapewnienie efektów kształcenia szczególnie tych, które odnoszą się do pogłębionej wiedzy umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do prowadzenia badań. Do badań włączani są studenci, którzy współpracują z innymi w zespołach badawczych także międzynarodowych co sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia. Bogata i aktualizowana co roku oferta zajęć fakultatywnych odzwierciedla wpływ badań własnych nauczycieli na proces dydaktyczny w jednostce. Efekty kształcenia opracowane z należytą starannością, odnoszą się do zakresu kształcenia i specjalności. Poziom trudności właściwy dla studiów magisterskich. Efekty kierunkowe oraz na poziomie modułów odzwierciedlają aktualny stan badań, zakładają rozwijanie u studentów umiejętności i kompetencji społecznych.

### **Dobre praktyki**

1. Efekty kształcenia zostały opisane w sposób wyczerpujący a zarazem komunikatywny.
2. Koncepcja kształcenia pozwala studentom na poznanie szerokiego spektrum obszarów wykorzystania wiedzy teoretycznej i praktycznej w obszarach praktyki psychologicznej.
3. Wzbogacenie oferty kształcenia o możliwość nabywania umiejętności i rozwoju w obszarze naukowym.

### **Kryterium 2. Program kształcenia oraz możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia**

- 2.1. Program i plan studiów - dobór treści i metod kształcenia.
- 2.2. Skuteczność osiągania zakładanych efektów kształcenia.
- 2.3. Rekrutacja kandydatów, zaliczanie etapów studiów, dyplomowanie, uznawanie efektów kształcenia oraz potwierdzanie efektów uczenia się.

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2**

## 2.1.

Studia na kierunku, poziomie i profilu kształcenia są prowadzone w Uniwersytecie zgodnie z efektami kształcenia, do których są dostosowane programy studiów, w tym plany studiów. Program studiów, w tym plan studiów uchwała rada wydziału na wniosek dziekana, po zasięgnięciu opinii właściwego organu samorządu studenckiego, zgodnie z wytycznymi ustalonymi przez Senat UJ (Regulamin studiów z dnia 1.10.2015). Na UJ oferowane są wyłącznie jednolite studia magisterskie w zakresie psychologii, zarówno w trybie stacjonarnym, jak i niestacjonarnym. Studia te trwają 10 semestrów (5 lat) a w czasie ich trwania student może uzyskać 300 punktów ECTS, co jest zgodne z ogólnymi zasadami systemu ECTS dla studiów 5-letnich. 5-letni czas trwania studiów umożliwia studentowi zarówno realizację wszystkich zakładanych kierunkowych efektów kształcenia, jak również umożliwia uzyskanie kwalifikacji zgodnych z poziomem kształcenia. Studia kończą się przygotowaniem i obroną pracy dyplomowej. Konstrukcja programu studiów uwzględnia przepisy § 4 ust. 1 pkt 1 - 8 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów. Realizacja programu kształcenia obejmuje dwa etapy: etap obligatoryjny obejmujący kursy obowiązkowe, który realizowany jest przez 6 semestrów oraz etap fakultatywny, który realizowany jest od 2-giego semestru trzeciego roku studiów do roku 5-tego włącznie. Etap obligatoryjny umożliwia studentom nabycie podstawowej i wszechstronnej wiedzy w zakresie różnych działów psychologii, natomiast celem etapu fakultatywnego jest poszerzenie wiedzy studentów na poziomie specjalistycznym. Od 2-giej połowy trzeciego roku studenci mają możliwość samodzielnego podejmowania decyzji, co do planu kształcenia, wybierając z "Katalogu kursów" te które ich najbardziej interesują. Corocznie proponowane jest ok. 200 kursów. Etap kształcenia fakultatywnego ma na celu poszerzenie wiedzy, umiejętności i kompetencji zdobytych w trakcie kursów obligatoryjnych. Proponowane zajęcia w ramach kształcenia fakultatywnego charakteryzuje poprawność wyodrębniania modułów zajęć w ramach planu studiów oraz ich wymiaru godzinowego, jak również nakładu pracy niezbędnego do osiągnięcia efektów kształcenia dla danego modułu, mierzonego liczbą punktów ECTS a także ich sekwencji w planie studiów. Na przykład treści uwzględniane w ramach zajęć z takich przedmiotów jak 1) psychologia osobowości, 2) diagnoza psychologiczna i 3) psychologia zaburzeń pozwalają na osiągnięcie następujących kierunkowych efektów kształcenia w postaci: 1) rozumie kontrowersje dotyczące spójności i stabilności zachowania człowieka w kontekście problematyki osobowości (K\_W08), 2) metod diagnozowania osobowości oraz ich specyfikę odniesieniu do innych modeli diagnozy, zwłaszcza diagnozy medycznej (K\_W13, K\_U13), 3) posiada wiedzę dotyczącą zdrowia psychicznego a tym samym zna główne modele zdrowia formułowane w paradygmacie psychologicznym i medycznym, posiada wiedzę na temat uwarunkowań zdrowia psychicznego i czynników je wspierających (K\_W14). Zasady te stosowane są zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych (wieczorowych). W ofercie dydaktycznej znajdują się też tzw. „ścieżki specjalizacyjne” umożliwiające realizację kierunkowych efektów kształcenia na zaawansowanym poziomie. Zajęcia w obrębie ścieżek prowadzone są zarówno przez specjalistów-teoretyków w danej dziedzinie, jak i przez psychologów-praktyków. Studenci mogą realizować następujące ścieżki specjalizacyjne: 1) Psychologia kliniczna i psychologii zdrowia, 2) Psychologia kliniczna dziecka, 3) Psychologia organizacji i reklamy, 4) Psychologia rodziny i edukacji, 5) Psychologia sądowa, 6)

Psychologia sportu, 7) Psychoterapii, 8) Naukowa. Do każdej ze ścieżek przypisany jest opiekun, który dba o jej poziom merytoryczny i praktyczny. Istnieje też możliwość zindywidualizowania tempa uczenia do potrzeb osób niepełnosprawnych za zgodą Dyrekcji Instytutu Psychologii i Dziekana Wydziału. Program i plan studiów jest na bieżąco konsultowany z przedstawicielami studentów, którzy angażują się w prace Rady Instytutu i Komisji Dydaktycznej. Rada Dydaktyczna stanowi aktywne ciało w planowaniu obszarów kształcenia, jak i osiąganych efektów tego procesu. Program studiów oferuje różnorodne treści, a tym samym pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia zarówno w zakresie wiedzy, kompetencji jak i umiejętności.

Program studiów związany jest z badaniami prowadzonymi przez kadrę naukową w Instytucie Psychologii, a studenci mają także możliwość korzystania z licznych laboratoriów. Kadra stwarza studentom możliwość korzystania z najnowszych instrumentarium badawczego, który pozyskuje w ramach licznie realizowanych grantów badawczych. Studenci są przygotowywani do prowadzenia badań w ramach ćwiczeń i zajęć laboratoryjnych, a na ostatnich latach mogą brać czynny udział w badaniach prowadzonych przez nauczycieli akademickich, szczególnie w ramach przygotowania pracy dyplomowej lub pracy w kole naukowym. Ponadto pracownicy naukowcy dbają o korzystanie przez studentów z najnowszej literatury przedmiotu, poprzez systematyczne zamawianie ukazujących się pozycji przez system biblioteczny, jak również pozyskiwanie najnowszych artykułów naukowych zarówno przez system baz naukowych, jak również osobistych kontaktów naukowych.

Treści programowe odzwierciedlają aktualny stan wiedzy, na co wskazują nie tylko podejmowane w/w działania ale także treści zawarte w sylabusach realizowanych zajęć. Podejmowane i realizowane przez studentów w ramach seminariów tematy własnych prac badawczych są zgodne z profilami zainteresowań naukowych promotorów. Analiza wybranych prac magisterskich wskazuje na dobre opanowanie przez studentów warsztatu badawczego. Zajęcia realizowane są z uwzględnieniem różnych ich form, takich jak: wykłady, ćwiczenia, laboratoria, konwersatoria, warsztaty, seminaria. Forma zajęć dydaktycznych jest dostosowywana do etapu edukacji studentów, tematyki zajęć oraz oczekiwanych efektów kształcenia założonych dla kursu. W etapie kształcenia obligatoryjnego dominują takie formy kształcenia jak wykłady i ćwiczenia, natomiast na etapie kształcenia fakultatywnego dominują konwersatoria, warsztaty, laboratoria i seminaria. Studenci chwalą możliwość skorzystania z tak szerokiej oferty dydaktycznej, niemniej jednak mają zastrzeżenia co do punktacji ECTS albowiem nakład pracy, jaki wkładają w realizowane przedmioty jest zróżnicowany, przez co jednakowa punktacja jest w ich odczuciu „niesprawiedliwa”. Zespół oceniający po zapoznaniu się z zasadami przydzielania punktów ECTS nie przychylił się do stanowiska studentów. Studenci mają możliwość osiągnięcia efektów kształcenia określonych dla poszczególnych przedmiotów w czasie przewidzianym programem studiów.

Studenci dostrzegają korzyści związane z przyjętego modelu kształcenia w postaci doceniania ich kompetencji merytorycznych i praktycznych w porównaniu ze studentami z innych uczelni. W ten sposób stają się atrakcyjni na rynku pracy. Ponadto studenci wskazują na szerokie możliwości realizowania umiejętności praktycznych w obszarze praktyki a także w licznych laboratoriach, którymi dysponuje Instytut. Osiągnięciu zakładanych efektów kształcenia, w tym w zakresie umiejętności niezbędnych do wykonywania zawodu psychologa sprzyjają realizowane na ocenianym kierunku praktyki (co najmniej 100 godz.) w placówkach

dostosowanych profilem do specjalności i modułu wybranego przez studenta. Uczelnia dysponuje dużą liczbą współpracujących placówek. Ponadto oferty miejsc praktyk są systematycznie rozszerzane, również w oparciu o obszary w których absolwenci psychologii UJ wykonują swój zawód (informacje otrzymane na spotkaniu z pracodawcami).

Liczebność grup określona została Uchwałą Senatu nr 27/IX/2006 zmienioną uchwałą nr 11/III/2008 Senatu UJ. W odniesieniu do takich form zajęć jak wykłady, seminaria, ćwiczenia zostały określone progi dolne wymagające ich uruchomienia. Natomiast w przypadku seminarium magisterskiego przyjęto przedział od 8-15 osób. Taka rozpiętość wydaje się być zbyt duża albowiem jest ona niemal 2-krotna a tym samym stwarza nierówność, co do wkładu pracy osoby prowadzącej seminary. Natomiast w przypadku realizowania zajęć w instytucjach zewnętrznych liczba studentów uczestniczących w zajęciach waha się między 8-15 osób. Harmonogram zajęć publikowany jest na stronie internetowej Instytutu Psychologii. Studenci nie zgłosili uwag odnośnie organizacji harmonogramu zajęć. Należy podkreślić, że harmonogram zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku został opracowany zgodnie z zasadami higieny procesu nauczania zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Studenci skarżyli się na niedogodności związane z możliwością zapisów na zajęcia fakultatywne ze względu na skrócenie okresu zapisów. Uwzględniając jednak okresy zapisów, jak również tok roku akademickiego trudno w pełni podzielić ten pogląd. Argumentacja studentów zmierzała do wydłużenia okresów zapisów i możliwości wypisywania się z zajęć ze względu na ich zobowiązania zawodowe (problem zgłaszany przez studentów studiów stacjonarnych). Zmieniająca się rzeczywistość społeczna, w której studenci studiów stacjonarnych coraz częściej łączą pracę z nauką, wpływa na możliwości realizacji przez nich obowiązków studenckich. Jednak uczelnia musi także planować swoje działania zgodnie z obowiązującym podziałem roku akademickiego, jak również z innymi uwarunkowaniami formalnymi. W przypadku obu rodzajów studiów tj. stacjonarnych i niestacjonarnych stosowane są identyczne reguły dotyczące zarówno sposobu kształcenia, osiągania zakładanych efektów kształcenia, jak i liczebności studentów w grupach zajęciowych.

W opinii studentów indywidualizacja toku kształcenia na powyżej opisanym poziomie stanowi duże wsparcie i pozwala na wszechstronny rozwój. Ścieżki specjalizacyjne umożliwiają rozszerzenie wiedzy nabytej podczas kursów z poziomu A w wybranym obszarze psychologii. Zajęcia są realizowane przez praktyków, przez co studenci nabywają bardzo cenną wiedzę pozwalającą na wdrożenie nabytej wiedzy teoretycznej do praktycznych działań. Studenci są bardzo dobrze przygotowywani do prowadzenia własnych badań, już od pierwszego roku. Uzyskują oni wszechstronne wsparcie zarówno ze strony nauczycieli akademickich, jak również innych osób prowadzących zajęcia w procesie uczenia się w powiązaniu z rozwijaniem u studentów poczucia samodzielności i autonomności. Dzieje się to w ramach kilku kursów, podczas których są włączani w analizy pracowników m.in. w Laboratorium Psychologii Rozwoju Małego Dziecka.

## 2.2.

Na ocenianym kierunku wykorzystywane są różne formy sprawdzania efektów kształcenia, co uwarunkowane jest z poziomem realizowanych zajęć, jak również ich formy. Dlatego też podstawową formą sprawdzania osiągania efektów kształcenia w przypadku wykładów i konwersatoriów są egzaminy pisemne lub ustne, natomiast w przypadku ćwiczeń lub

warsztatów — kolokwia, praca zaliczeniowa i/lub referat. Stosowane są także takie formy, jak: opisy i analizy przypadków klinicznych, opisy i analizy badań różnymi narzędziami diagnostycznymi, prace indywidualne i zespołowe związane z opracowaniem wybranego problemu), a także w formie ustnych prezentacji wybranych zagadnień. Taka różnorodność pozwala skutecznie zweryfikować efekty kształcenia dotyczące wiedzy, jak i zdobytych umiejętności i kompetencji. Formy sprawdzania efektów kształcenia są spójne z koncepcją kształcenia na kierunku i realizowanym programem studiów. Formy sprawdzania efektów kształcenia dostosowywane są także do potrzeb i możliwości studentów niepełnosprawnych. Na przykład studentom niepełnosprawnym udzielany jest odpowiedni rodzaj wsparcia edukacyjnego uwzględniającego sytuację zdrowotną i akademicką studenta. Analiza prac etapowych z wybranych przedmiotów wskazuje na ich adekwatność do realizowanego programu kształcenia. Wydaje się jednak, iż archiwizacja i udostępnianie prac etapowych powinny ulec pewnym zmianom. Prace, które piszą studenci i dostają z powrotem aby mogli zapoznać się z naniesionymi uwagami powinny być kserowane i archiwizowane przez osoby prowadzące. Dostarczone prace etapowe egzaminy pisemne w tym testowe, jak i prace zaliczeniowe, czy też prace magisterskie wskazują, iż sprawdzanie efektów kształcenia dostosowane jest do treści, jak i formy prowadzonych zajęć. Na przykład w przypadku zajęć „Studium przypadku – warsztat metodologiczny” studenci zobowiązani są do napisania pracy zaliczeniowej, która jest efektem całosemestralnej pracy nad własnym projektem badawczym. Praca ma być próbą stworzenia własnego artykułu czy też sprawozdania z własnego badania. W trakcie odbywania praktyk student prowadzi „Dzienniczek praktyk”, który stanowi dokument na podstawie którego koordynator praktyk podejmuje decyzję o ich zaliczeniu. W przypadku wątpliwości koordynator konsultuje je z pracownikiem, który specjalizuje się w danym obszarze i podejmuje decyzję co do zaliczenia praktyk studentowi. Metodą podsumowującą proces kształcenia jest praca magisterska oraz egzamin dyplomowy, do którego studenci przystępują po uzyskaniu wszystkich przewidzianych programem studiów efektów kształcenia. Student realizuje pisanie pracy dyplomowej na 4 i 5 roku studiów (60 godzin na rok). Studenci zapoznawani są z przeprowadzaniem egzaminu magisterskiego w Instytucie Psychologii UJ. Praca studenta najpierw poddawana jest ocenie w systemie antyplagiatowym a po pozytywnej weryfikacji trafia do recenzenta. Recenzję sporządza zarówno promotor, jak i recenzent, przy czym przestrzegana jest zasada, iż co najmniej jeden z tych osób musi mieć status samodzielnego pracownika naukowego. Egzamin jest ustny i polega na zadaniu studentowi co najmniej trzech pytań, z czego jedno dotyczy działu psychologii związanego z tematyką pracy, drugie — problematyki łączącej tematykę pracy z innym działem psychologii, natomiast trzecie jest losowane. Z przebiegu egzaminu magisterskiego sporządza się protokół, w którym notuje się pytania egzaminacyjne wraz z ocenami, ocenę pracy dyplomowej wystawianej przez promotora oraz recenzenta a także średni wynik z toku studiów. Pytania egzaminacyjne obejmują różne zagadnienia związane z treściami programowymi w trakcie studiów, które zostały pogrupowane w obszary tematyczne. Do każdego z takich obszarów zostało przyporządkowanych od 3-6 pytań. Tematyka prac magisterskich jest ściśle powiązana z kluczowymi i aktualnymi problemami podejmowanymi w psychologii, jak również z obszarami działalności naukowej ich promotorów. Należy podkreślić, że jakość przedstawionych do oceny prac jest wysoka, zarówno pod względem merytorycznym, jak i metodologicznym. Ta wysoka jakość prac naukowych przekłada się

także zarówno na możliwości udziału studentów w realizowanych grantach badawczych przez pracowników Instytutu, jak również w działalności publikacyjnej. W ramach prac publikacyjnych czasopisma „Stimulus” studenci mogą zgłaszać swoje prace naukowe, przy opracowywaniu których uzyskują wsparcie merytoryczne pracowników Instytutu. Studenci informowani są o zasadach sprawdzania i oceniania stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia przez osobę prowadzącą zajęcia. Studenci uzyskują bardzo merytoryczne wsparcie w procesie uczenia się ze strony osób prowadzących zajęcia, które pomagają im nie tylko w zrozumieniu omawianych treści ale także nabycie zakładanych efektów kształcenia. Na przykład w trakcie zajęć z Psychologii zaburzeń studenci zostali w sposób niezwykle precyzyjny poinformowani o zasadach zaliczenia przedmiotu a tym samym także elementów składowych i ich wagi owego zaliczenia. Sposoby i terminy dostarczania studentom informacji zwrotnej o wynikach sprawdzenia i oceny osiągniętych efektów kształcenia przedstawiane są zgodnie z ogłoszonymi zasadami.

Studenci nie zgłosili zastrzeżeń, co do organizacji sesji egzaminacyjnej, zarówno podstawowej, jak i poprawkowej.

Na ocenianym kierunku najczęściej stosowanymi metodami weryfikacji skuteczności osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia są – w przypadku wykładów i konwersatoriów – egzaminy pisemne lub ustne, natomiast podczas ćwiczeń oraz warsztatów – kolokwia, referaty prace zaliczeniowe. Ostatnie z nich mają charakter teoretyczny lub empiryczny, a ich tematyka jest zależna od zakresu zajęć. Ponadto ważnym czynnikiem pozostaje obecność, która jest obowiązkowa na kursach z poziomu A. Studenci przyznają, że stosowane kryteria oraz metody w wystarczający oraz sprawiedliwy sposób weryfikują zakładane efekty kształcenia co także zostało potwierdzone przez zespół PKA. Terminy egzaminów w sesji są ogłaszane z 14-dniowym wyprzedzeniem, a jeśli zachodzi taka konieczność, są one zmieniane na wniosek studentów. Uczelnia stosuje standardowe procedury zapobiegania nieetycznemu zachowaniu studentów w procesie zdobywania wiedzy – prace dyplomowe są skanowane w systemie antyplagiatowym, natomiast wykryte przypadki nieuczciwości uniemożliwiają uzyskanie zaliczenia oraz mogą być przedmiotem postępowania dyscyplinarnego.

### 2.3.

Zasady rekrutacji zostały opracowane zgodnie z art. 169 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, natomiast kryteria kwalifikacji na studia w roku akademickim 2017-2018 zostały ogłoszone zgodnie z uchwałą Senatu UJ z dnia 31.05.2017 r., uchwałą Senatu UJ z dnia 28.02.2018 oraz zarządzeniami Rektora UJ z dnia 27.12.2017 i 5.01.2018. System rekrutacji na ocenianym kierunku jest zgodny z w/w systemem. Rekrutacja odbywa się w systemie ERK UJ (Elektroniczna Rejestracja Kandydatów). W systemie zamieszczony jest katalog studiów wraz z ich opisem oraz zasady rekrutacji. Kandydaci na studia mogą zapoznać się z informacjami dotyczącymi zarówno samego systemu oraz jego znaczenia dla procesu rekrutacji. W informacjach dostępnych dla kandydatów na stronie internetowej UJ podane są precyzyjne informacje dotyczące zasad i terminów rekrutacji, wymaganych dokumentów i trybu ich składania. Rekrutacja na kierunek odbywa się zgodnie z zasadami publikowanymi na stronie internetowej dla kandydatów ([www.ERK.uj.edu.pl](http://www.ERK.uj.edu.pl)). Strona zawiera wyczerpujące informacje dotyczące informacji na temat perspektyw zawodowych, programu studiów, praktyk, kół naukowych, kompetencji zdobywanych w trakcie studiów.

Rekrutacja na studia odbywa się według wskaźnika obliczanego w oparciu o wynik z egzaminu maturalnego dla studiów stacjonarnych z: biologii (waga 3), historii (waga 3), języka angielskiego (waga 2) oraz matematyki (waga 3), natomiast dla studiów niestacjonarnych z: biologii, chemii, filozofii, fizyki (z astronomią), historii, matematyki i wiedzy o społeczeństwie oraz języków: angielskiego, francuskiego, hiszpańskiego, niemieckiego, polskiego, rosyjskiego, włoskiego. W przypadku studiów niestacjonarnych waga wszystkich przedmiotów wynosi 1. Studenci uważają, że kryteria rekrutacji są jasno sprecyzowane i pozwalają na rekrutację wszystkim chętnym zainteresowanym kształceniem na kierunku. Studenci nie zgłosili również uwag odnośnie dostępności informacji o rekrutacji ani organizacji procesu rekrutacji. Przedmioty uwzględniane w procesie rekrutacji, które są dobrze dostosowane do profilu kształcenia na ocenianym kierunku i pozwalają wybrać kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności niezbędne do podjęcia studiów. W przypadku studentów studiów niestacjonarnych wybór przedmiotów jest znacznie szerszy zarówno w obszarze przedmiotów z grupy 1 (językowej), jak i 2 (przedmiotowej), co stwarza szerszej grupie studentów możliwość aplikowania na studia. ZO zwraca uwagę na różnice występujące w tym zakresie, co może być traktowane jako Zasady rekrutacyjne uwzględniają także w postępowaniu kwalifikacyjnym na studia osiągnięcia w eliminacjach stopnia centralnego olimpiad ogólnopolskich, finałach olimpiad międzynarodowych, konkursach międzynarodowych i ogólnopolskich. Ponadto warunki rekrutacji określają zasady postępowania kwalifikacyjnego dla obcokrajowców oraz osób posiadających maturę zagraniczną inną niż EB oraz IB. W takim przypadku od osób ubiegających się o przyjęcie na studia wymaga się przystąpienia i pozytywnego zaliczenia rozmowy kwalifikacyjnej sprawdzającej predyspozycje kandydata do podjęcia studiów (w tym znajomość języka polskiego). Zasady postępowania kwalifikacyjnego określają także zasady, na jakich student z innej szkoły wyższej może przenieść się na UJ. Rzetelne informacje o stosowanych regulacjach są dostępne na stronie internetowej Uczelni, sformułowano je w sposób zrozumiały, odpowiadający potrzebom zainteresowanych osób. Decyzję o przyjęciu podejmuje dziekan określając warunki, termin i sposób uzupełnienia różnic programowych, z uwzględnieniem efektów kształcenia uzyskanych w innej szkole wyższej, wyrażonych w punktach ECTS przypisanych do przedmiotów w programie kształcenia. Studenci przenoszący się na kierunek psychologia z innej uczelni lub wybierający go jako drugi kierunek, zgodnie z Regulaminem Studiów Psychologicznych w IP UJ, pkt 2 mogą ubiegać się o przyjęcie na studia psychologiczne w drodze odrębnej rekrutacji według następujących kryteriów: ukończony co najmniej drugi rok studiów, średnia ważona z ostatnich 2 lat nie niższa niż 4,8, zgoda kierownika jednostki, w której osoba studiuje, oraz wynik testu z wskazanej lektury. Przyjęty kandydat na studia dostarcza do sekretariatu Instytutu niezbędne dokumenty, gdzie podpisuje także umowę o warunkach odpłatności za studia oraz ślubowanie. W roku akademickim 2017/2018 udział w rekrutacji wzięło 1267 osób. Przyjętych zostało 140 kandydatów, zgodnie z obowiązującym limitem wynoszącym 150 miejsc. W roku akademickim 2016/2017 zrezygnowało 70 osób na studiach stacjonarnych oraz 81 na studiach niestacjonarnych. Do podstawowych przyczyn zalicza się m.in. nieuzyskanie w wymaganym terminie zaliczenia roku studiów przez studenta I roku oraz niewniesienie opłat związanych z odbywaniem studiów przez studentów wyższych roczników

Zasady dyplomowania zostały określone w wewnętrznych regulacjach Uczelni (Regulamin studiów z dnia 1.10.2015) oraz odrębnymi dokumentami dotyczącymi ogólnych zasad dyplomowania, jak również harmonogramem oddawania prac, procedury przeprowadzania egzaminu magisterskiego w IP, Regulaminu określającego zasady funkcjonowania systemu antyplagiatowego w IP czy też listy pytań/zagadnień do egzaminu magisterskiego obowiązującego w danym roku akademickim. Wszystkie w/w dokumenty i zasady są również umieszczone na stronie internetowej zarówno Uczelni, jak również Instytutu Psychologii. Ponadto studenci są też informowani o wymogach stawianych magistrantom bezpośrednio przez promotorów prac. System dyplomowania na ocenianym kierunku jest zgodny z powyższymi aktami, a dodatkowo dobrze powiązany z zakładanymi efektami kształcenia, w tym wyraźnie odzwierciedla ogólnoakademicki profil kształcenia i przygotowanie do pracy badawczej. Istnieje Regulamin określający zasady funkcjonowania systemu antyplagiatowego w Instytucie Psychologii UJ (Regulamin studiów z dnia 1.10.2015). Regulamin studiów precyzuje zasady zaliczania etapów studiów. Studenci nie zgłaszali problemów dotyczących znajomości zasad dyplomowania. Istnieje możliwość uznania efektów kształcenia oraz potwierdzenia efektów uczenia się poprzez działalność wolontariacką lub naukową w przypadku kursów zarówno psychologicznych, jak i nie psychologicznych oraz języka angielskiego. Zasady te są regulowane Uchwałami Rady Instytutu Psychologii.

#### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Program i plan kształcenia na ocenianym kierunku a także organizacja zajęć pozwalają na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. ZO pozytywnie ocenia jakość i bogactwo oferty dydaktycznej, możliwość kształtowania przez studentów swojego planu kształcenia, jak również liczebność grup, w których studenci realizują zajęcia dydaktyczne. Zastrzeżenia budzi natomiast przyjęcie dużej rozpiętości, co do liczebności w grupach seminarium magisterskiego, co może kreować zróżnicowany komfort pracy zarówno studentów, jak i pracowników. Natomiast w pozostałych formach zajęć liczebności grup sprzyjają osiąganiu przez studentów efektów kształcenia. Wymiar oraz różnorodność placówek, w których studenci mają możliwość odbywania praktyk zawodowych są właściwe dla zakładanych efektów kształcenia. Pozytywnie ocenić należy zasadę sprawowania nadzoru w trakcie praktyk przez opiekuna praktyk. Także zasada przydzielania opiekuna psychologa w miejscu odbywania praktyk jest oceniana pozytywnie. Czas trwania kształcenia oraz nakład pracy studenta pozwalają na osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia na poziomie jednolitych studiów magisterskich. Pozytywnie wypada ocena wprowadzania zróżnicowanych form realizacji treści programowych oraz ich weryfikacji. Studenci są włączani w badania naukowe realizowane przez pracowników Instytutu Psychologii, przez co mogą doskonalić swój warsztat metodologiczny i naukowy. Prace magisterskie mają wysoki poziom merytoryczny i odnoszą się do aktualnych problemów teoretycznych lub praktycznych w psychologii. Studenci bardzo pozytywnie oceniają oferowany im program studiów. Wyróżniają szczególnie proponowane kursy z poziomu B, zwracając uwagę na ich różnorodność oraz liczbę. Przekazywane treści oraz stosowane metody opiniują pozytywnie, twierdząc, że przygotowują ich do wykonywanego zawodu na wysokim poziomie. ZO przychyliła się do stanowiska studentów.

## **Dobre praktyki**

1. Indywidualizacja toku studiów prowadzona w oparciu o politykę „otwartych drzwi”.
2. Wykorzystywanie laboratoriów do pracy naukowej i dydaktycznej ze studentami.
3. Możliwość realizowania indywidualnie zaprojektowanej ścieżki rozwoju.
4. Udział studentów w gremiach odpowiedzialnych za kształtowanie programu nauczania (np. Komisja dydaktyki czy Zespole Doskonalenia Jakości Kształcenia).
5. Dbłość o studentów niepełnosprawnych – dostosowanie form zaliczeniowych do ich niepełnosprawności.

## **Zalecenia**

1. Zmniejszenie rozpiętości liczebności grupy w przypadku seminariów magisterskich.
2. Rekomenduje się spotkanie ze studentami w celu poinformowania ich o zasadach przypisywania punktów ECTS w sposób pozwalający im na ich zrozumienie.

## **Kryterium 3. Skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia**

- 3.1. Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia
- 3.2. Publiczny dostęp do informacji

### **3.1.**

Polityka jakości realizowana przez wizytowaną jednostkę jest częścią misji i Strategii rozwoju Instytutu Psychologii, Wydziału Filozoficznego oraz Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Strategię rozwoju Uczelni wyznaczono do realizacji na lata 2014-2020 na mocy Uchwały Senatu Nr 177/XII/2014 z dn. 17 grudnia 2014 r. Realizację polityki jakości wspiera *uczelniany system doskonalenia jakości kształcenia*, który wdrożono na podstawie Uchwały Senatu Nr 33/V/2010 z dn. 26.05.2010 r. w sprawie utworzenia i wdrażania *Uczelnianego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia na Uniwersytecie Jagiellońskim* oraz Zarządzenia Rektora Nr 36 z dn. 08.06.2010 r. w sprawie *zasad i metod wdrażania Uczelnianego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia*. Aktualnym aktem prawnym regulującym kwestie zapewnienia jakości kształcenia w Uczelni jest Uchwała Senatu Nr 38/III/2017 z dn. 29.03.2017 r. w sprawie *Uczelnianego Systemu Doskonalenia Jakości Kształcenia*. W procesie zapewnienia jakości kształcenia, zgodnie z postanowieniami powyższych aktów prawnych, uczestniczą Komisja Senacka ds. Nauczania, Stała Rektorska Komisja ds. Rozwoju Dydaktyki i Jakości Kształcenia UJ (odpowiedzialne wspólnie za opracowanie polityki i strategii doskonalenia jakości w uczelni), Uczelniany Zespół Doskonalenia Jakości Kształcenia, Wydziałowe Zespoły Doskonalenia Jakości Kształcenia, Zespoły Doskonalenia Jakości Kształcenia działające w jednostkach pozawydziałowych, międzywydziałowych i wspólnych

Uczelni, prowadzących działalność dydaktyczną oraz Dział Nauczania UJ – Sekcja ds. Analiz Jakości Kształcenia.

Odpowiedzialnym za zarządzanie procesami projakościowymi na Wydziale Filozoficznym jest Wydziałowy Zespół Doskonalenia Jakości Kształcenia, do którego kompetencji należy m.in. sporządzanie raportów z oceny własnej Wydziału, opracowanie planów i harmonogramu realizacji działań naprawczych, inicjowanie działań projakościowych, inicjowanie i organizowanie działań związanych z podnoszeniem kultury jakości kształcenia w środowisku akademickim oraz upowszechnianie najlepszych praktyk dotyczących doskonalenia jakości kształcenia. W skład Wydziałowego Zespołu Doskonalenia Jakości Kształcenia wchodzi pełnomocnicy dziekana ds. doskonalenia jakości kształcenia oraz ds. ewaluacji jakości kształcenia, a także reprezentanci nauczycieli akademickich, studentów, doktorantów, administracji wydziałowej oraz przedstawicieli interesariuszy zewnętrznych (pracodawców). W ramach Wydziałowego Zespołu Doskonalenia Jakości Kształcenia funkcjonalnie wyodrębniony został zespół zajmujący się oceną stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia. Istotną rolę w podejmowaniu decyzji projakościowych na Wydziale Filozoficznym odgrywa Komisja Dydaktyczna, z kolei na poziomie Instytutu Psychologii Rada Instytutu. Wizytowana jednostka określiła i stosuje w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia zasady projektowania i zatwierdzania programów kształcenia. Aktami prawnymi regulującymi w Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie zasady projektowania i zatwierdzania programów i efektów kształcenia są: Uchwała Senatu Nr 100/X/2016 z dnia 26 października 2016 r. w sprawie wytycznych dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych Uniwersytetu Jagiellońskiego w zakresie projektowania programów kształcenia dla studiów pierwszego oraz drugiego stopnia, jednolitych studiów magisterskich; Zarządzenie Rektora Nr 117 z 19 grudnia 2016 roku w sprawie zasad tworzenia, przekształcania i likwidacji studiów wyższych w Uniwersytecie Jagiellońskim oraz Zarządzenie Rektora nr 118 z 19 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych wzorów dokumentacji programów kształcenia na studiach wyższych. Monitorowanie i okresowy przegląd programu kształcenia wynika z realizacji zadań uczelnianego systemu doskonalenia jakości kształcenia, wśród których zadeklarowano doskonalenie oferty dydaktycznej oraz programów kształcenia, w szczególności stworzenie skutecznych, przejrzystych, powszechnie dostępnych procedur odnoszących się do zatwierdzania, monitoringu oraz okresowego przeglądu programów kształcenia i ich efektów. Z informacji uzyskanych w toku wizytacji wynika, iż podczas tworzenia koncepcji i programu kształcenia na kierunku *psychologia* opierano się na wzorcach krajowych i międzynarodowych, oczekiwaniach interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych oraz zapotrzebowaniu i wymogach rynku pracy. Instytut Psychologii na bieżąco monitoruje zmiany zachodzące w otoczeniu, na rynku pracy oraz identyfikuje potrzeby studentów i absolwentów, a pozyskane w ten sposób informacje wykorzystuje w procesie doskonalenia programów i oferty kształcenia. Również zmiany przepisów prawnych wymuszają korekty programów kształcenia, które dokonywane są na bieżąco. Wpływ interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych na kształtowanie i doskonalenie programu kształcenia, w szczególności udział w procesie projektowania, zatwierdzania, monitorowania i okresowego przeglądu programu kształcenia odbywa się poprzez konsultację programu z organami działającymi na rzecz zapewnienia i poprawy jakości kształcenia, którymi są: Uczelniany Zespół Doskonalenia

Jakości Kształcenia, Wydziałowy Zespół Doskonalenia Jakości Kształcenia, Komisja Dydaktyczna, Rada Wydziału, Rada Instytutu. Istotną rolę w powyższym zakresie pełni także Samorząd Studencki. Program i efekty kształcenia realizowane na kierunku *psychologia* zostały opracowane w oparciu o KRK, zaopiniowane przez poszczególne grupy interesariuszy oraz przyjęte i zatwierdzone przez Radę Instytutu Psychologii, Radę Wydziału Filozoficznego i Senat Uczelni.

W kolejnych latach dokonywane zmiany w programie kształcenia polegały na: aktualizacji treści kształcenia, zmianie formy realizacji lub metody weryfikacji efektów kształcenia, zmianie wymiaru godzin zajęć danego przedmiotu, wprowadzaniu kursów i specjalizacji oraz przedmiotów, zmianie liczby punktów ECTS. Zmiany programowe dokonywane były w oparciu o: przepisy prawa, wyniki badań naukowych, ocenę realizacji efektów kształcenia, cykliczne przeglądy programów kształcenia ze szczególnym uwzględnieniem oferowanych w ramach kierunku specjalizacji i kursów, a także wyniki badań przeprowadzanych wśród studentów i absolwentów, opinie sformułowane w ramach konsultacji np. z kadrą akademicką i otoczeniem zewnętrznym współpracującym z wydziałem i bezpośrednio z pracownikami Instytutu Psychologii. Przykładowymi zmianami w programie kształcenia była zmiana dokonana w roku akademickim 2012/2013 w sekwencji przedmiotów obligatoryjnych, która miała na celu dostosowanie programu kształcenia na kierunku *psychologia* do wymogów określonych w Krajowych Ramach Kwalifikacji, a od tego momentu zmiany w sekwencji programu kształcenia na poziomie kursów obligatoryjnych (poziom A) nie były dokonywane. Wprowadzonymi wówczas zmianami było rozszerzenie programu nauczania, między innymi, podstawami metodologicznymi psychologii. Przed wprowadzeniem KRK program obejmował dwa kursy obowiązkowe realizowane na pierwszym roku (*Podstawy metodologii badań psychologicznych z elementami statystyki*, realizowany w wymiarze 30 godzin wykładu i 30 godzin ćwiczeń; *Podstawy metodologii badań psychologicznych. II. Wnioskowanie statystyczne*– 30 godzin wykładu, 30 godzin ćwiczeń). Z kolei obecny program kształcenia zakłada konieczność realizacji 3 obligatoryjnych kursów, którymi są *Metodologia I – metody badań ilościowych z elementami statystyki* realizowana na I roku, w wymiarze 35 godzin wykładu, 30 godzin ćwiczeń oraz 15 godzin konsultacji z prowadzącym; *Metodologia II – metody analizy jakościowej*, realizowana na III roku, w wymiarze 30 godzin wykładu i 30 godzin ćwiczeń oraz *Metodologia III – wnioskowanie statystyczne*, realizowana na III roku, w wymiarze 30 godzin wykładu i 30 godzin ćwiczeń. Program kształcenia zmieniono także w zakresie psychologii procesów poznawczych; przed wprowadzeniem KRK obejmował on dwa kursy obowiązkowe realizowane na pierwszym i drugim roku (*Psychologia procesów poznawczych*, realizowany na I roku w wymiarze 30 godzin wykładu i 30 godzin ćwiczeń oraz *Psychologia pamięci i uczenia*, realizowany na II roku, w wymiarze 30 godzin wykładu i 30 godzin ćwiczeń). Obecny program kształcenia zakłada konieczność realizacji następujących obligatoryjnych kursów: *Psychologia poznawcza I – podstawowe procesy poznawcze*, realizowany na I roku– 30 godzin wykładu, 30 godzin ćwiczeń oraz *Psychologia poznawcza II– złożone procesy poznawcze*, realizowany na II roku– 30 godzin wykładu, 30 godzin ćwiczeń. Ponadto dokonano także zmiany w sekwencji realizowanych kursów obligatoryjnych przesuwając kurs *Etyka zawodu psychologa* z roku III na rok I.

Do programu kształcenia wprowadzono także obligatoryjny kurs *Psychologia edukacji* realizowany na II roku i obejmujący 30 godzin wykładów oraz 30 godzin ćwiczeń. Dokonane zmiany dotyczyły także innych kursów. Przykładowo: przed wprowadzeniem KRK w planie kursów obligatoryjnych były dwa kursy poświęcone psychologii osobowości (*Osobowość – ujęcie hermeneutyczne* oraz *Osobowość – ujęcie systematyczne*, realizowane w formie 15 godzin wykładów i 30 godzin ćwiczeń). Po wprowadzeniu KRK wprowadzono w zwiększonym wymiarze godzin wykładowych nowe kursy (*Psychologia osobowości*, realizowany na II roku w wymiarze 30 godzin wykładów i 30 godzin ćwiczeń oraz *Psychologiczne koncepcje człowieka* realizowany na III roku, jako 30 godzin wykładów). Zmianie uległy wymagania dotyczące znajomości języka angielskiego. Po wprowadzeniu KRK studenci psychologii zostali zobowiązani do zdania egzaminu na poziomie B2+ do końca III roku (wcześniej poziom B2 – egzamin po II roku). Zwiększono liczbę godzin lektoratu z języka angielskiego ze 120 do 180 godzin.

Na kierunku *psychologia* Wydział Filozoficzny prowadzi monitorowanie i okresowe (coroczne) przeglądy programu kształcenia, w tym kart kursów i sylabusów (wersja ogólna i szczegółowa), co czynione jest z udziałem interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Przyjęte w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia rozwiązania wskazują, iż do zadań Komisji Dydaktycznej należy przegląd i monitorowanie programów kształcenia pod kątem potrzeb poszczególnych grup interesariuszy oraz zgodności z wymaganiami otoczenia społeczno-gospodarczego i zapotrzebowania rynku pracy. Systematyczne monitorowanie oraz przeglądy programowe przyczyniły się do zmian w kartach kursów, sylabusach, aktualizacji treści programowych, zmiany liczby punktów ECTS, wprowadzania lub rezygnacji z kursów i przedmiotów czy też aktualizacji treści kształcenia oraz zróżnicowania form prowadzenia zajęć. Przykładowo w przypadku kursu *Diagnoza psychologiczna*, uwzględniając rozwój dyscypliny i potrzeby studentów dokonano aktualizacji programu. Zmiany punktów ECTS dotyczyły kursu *Metody przesłuchiwanie oraz narzędzia weryfikacji szczerości zeznań świadków*, który do roku akademickiego 2016/2017 prowadzony był w formie 30 godzin zajęć warsztatowych (2 ECTS), a od roku 2017/2018 został rozszerzony o 15 godzin konwersatorium (obecnie 3,5 ECTS). Z kolei kurs *Mózgowe podłoże świadomości* był realizowany do roku akademickiego 2016/2017 w formie 30 godzin wykładu oraz 15 godzin ćwiczeń (4,5 ECTS), a od roku 2017/2018 jest realizowany tylko w części wykładowej, z której możliwe do uzyskania są 3 punkty ECTS. Dotychczasowe zmiany w zakresie oferty kursów pokazują, iż każdego roku pojawia się w katalogu kursów Instytutu Psychologii około 10 nowych kursów, a aktualna oferta dydaktyczna obejmuje ich ok. 200, w tym ponad 100 kursów stanowi specjalistyczne kursy fakultatywne. W roku akademickim 2017/2018 zostało wprowadzonych szereg kursów wzbogacających ofertę dydaktyczną, którymi są: *Wprowadzenie do terapii rodzin*, *Psychopatologia rozwojowa*, *Wprowadzenie do terapii poznawczo-behawioralnej*, *Psychologia traumy*, *Psychologia starzenia się i starości*, które pozwoliły na uruchomienie *Psychoterapii*, jako nowej „Ścieżki specjalizacyjnej”. Zmiana w ofercie dydaktycznej obejmuje rezygnację z wybranych przedmiotów, bądź kursów, co potwierdza realizacja do roku ak. 2016/2017 kursów, takich jak: *Neuropsychologia kliniczna – wybrane zagadnienia*, *Emocje w zdrowym i chorym mózgu* oraz *Telefon zaufania jako forma pomocy psychologicznej*.

Efektom przeglądów programowych były zmiany w obsadzie zajęć dydaktycznych wynikające z udzielonych urlopów naukowych lub zdrowotnych. W najbliższym czasie planowana jest zmiana formy egzaminu magisterskiego oraz weryfikacja zasad przyznawania punktów ECTS w kontekście zgłoszonych przez studentów uwag dotyczących niedoszacowania nakładu pracy studenta względem przydzielonych punktów do niektórych modułów. Do doskonalenia programu kształcenia realizowanego na ocenianym kierunku Wydział Filozoficzny wykorzystuje wyniki z oceny realizacji efektów kształcenia, której dokonuje w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Ocena realizacji efektów kształcenia obejmuje wszystkie rodzaje zajęć i jest prowadzona na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania. W pomiarze realizacji efektów kształcenia uczestniczą interesariusze wewnątrzni i zewnątrzni, w szczególności kadra realizująca zajęcia na ocenianym kierunku, która ma możliwość zgłoszenia wniosków doskonalących przebieg procesu kształcenia; Komisja Dydaktyczna, która systematycznie co najmniej raz w roku dokonuje pomiaru wyników uzyskanych przez studentów oraz studenci i absolwenci w ramach przeprowadzanych badań ankietowych. Z przedłożonej w toku wizytacji dokumentacji wynika, iż podstawę dokonania oceny i sprawdzeniu podlegają: stosowane sposoby i formy weryfikacji efektów kształcenia, ocena jakości prac dyplomowych, ocena jakości praktyk studenckich oraz zakładanych i uzyskiwanych w ich wyniku efektów kształcenia, system oceniania i uzyskiwane oceny przez studentów, analiza wyników egzaminów dyplomowych, analiza adekwatności przypisanych punktów ECTS do modułów programu kształcenia, analiza zgodności zakładanych efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy. Z uzyskanych w toku wizytacji informacji wynika, iż w ramach powyższej oceny nie dokonuje się przeglądu dokumentacji potwierdzającej etapowe osiąganie przez studentów zakładanych efektów kształcenia, czyli prac zaliczeniowych i egzaminacyjnych.

Sprawozdanie Komisji Dydaktycznej dotyczące oceny programu kształcenia, w tym realizacji efektów kształcenia na kierunku *psychologia* prowadzonym na Wydziale Filozoficznym za rok akademicki 2016/2017 wskazuje, że efekty kształcenia wraz z metodami ich weryfikacji zostały precyzyjnie określone i zatwierdzone przez władze Instytutu Psychologii i Wydziału. Stosowanymi metodami weryfikacji wiedzy były: egzamin testowy, kolokwium, praca pisemna. Kompetencje społeczne sprawdzano najczęściej przy ocenie projektów. Na ogół stosowane formy realizacji efektów i metody ich weryfikacji uznano za właściwe, stąd nie formułowano zaleceń do ich zmiany.

W przypadku prac dyplomowych stwierdzono, że większość z nich ma charakter empiryczny i spełnia wymogi badań naukowych w psychologii. Prace zostały poddane dwóm niezależnym ocenom: promotora i recenzenta. Kryteriami oceny były: wprowadzenie teoretyczne, prezentacja własnych wyników, poziom analizy i interpretacji wyników oraz strona formalna. W roku ak. 2016/2017 pracę magisterską obroniły 132 osoby, z czego 89 na studiach stacjonarnych i 43 na studiach niestacjonarnych, a uzyskane oceny oscylowały pomiędzy 4,0, a 5,0. W wyniku przeglądu prac dyplomowych nie sformułowano uwag i zaleceń oraz obszarów wymagających poprawy ich jakości.

W odniesieniu do praktyk studenckich zamieszczono opis zasad ich organizacji, a zatem nie dokonano ich oceny wraz ze wskazaniem miejsc, w których się odbywały oraz sposobu rozliczenia, zaliczenia oraz weryfikacji efektów kształcenia.

W przypadku analizy rozkładu ocen uzyskiwanych przez studentów stwierdzono, że jest on na ogół równomierny, a w odniesieniu do wyższych ocen uzyskanych przez studentów studiów stacjonarnych stwierdzono lepsze ich przygotowanie do egzaminów. Wyniki egzaminów dyplomowych nie wzbudziły żadnych zastrzeżeń, a oceny kształtowały się w przedziale pomiędzy 4,0 a 5,0. Z kolei bilans punktów ECTS uznano za zrównoważony.

W wyniku przeprowadzonej analizy poszczególnych aspektów realizacji efektów kształcenia za rok akademicki 2016/2017 uznano, że: założenia i cele poszczególnych przedmiotów zostały zrealizowane; występujące oceny są przejawem zaangażowania studentów; zadeklarowano dalsze monitorowanie i weryfikację stosowanych metod kształcenia oraz narzędzi wspierających praktyczne umiejętności studentów.

W ocenie Zespołu PKA wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia w istotny sposób obejmuje proces dyplomowania, czego potwierdzeniem jest powołanie komisji w celu weryfikacji jakości prac dyplomowych oraz wdrożenie zasad procesu dyplomowania. Nadzór nad procesem dyplomowania sprawowany jest także w ramach działań nieformalnych, które mają charakter systemowy.

Narzędziem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia umożliwiającym studentom, jako interesariuszom wewnętrznym ocenę i wpływ na program kształcenia oraz jakość prowadzonych zajęć jest ankietyzacja. Badania ankietowe przeprowadzane są z wykorzystaniem ankiety elektronicznej wypełnianej w systemie USOSweb, dostępnej w zakładce „Dla studentów” > „Moje studia” > „Ankiety” (<http://www.jakosc.uj.edu.pl/ankiety>). Zasady przeprowadzania badań ankietowych reguluje Zarządzenie Rektora Nr 7 z dn. 14 stycznia 2015 r. w sprawie wprowadzenia *Regulaminu ankietowego systemu oceny zajęć dydaktycznych*. Ocena zajęć dydaktycznych, nadzorowana jest przez Prorektora UJ ds. dydaktyki i odbywa się dwa razy w roku akademickim.

Celem oceny zajęć dydaktycznych przez studentów jest poprawa jakości dydaktyki na Uniwersytecie Jagiellońskim poprzez gromadzenie i analizę informacji dotyczących oceny wypełniania obowiązków dydaktycznych przez pracowników.

Pozyskane wyniki stanowią jedno z głównych kryteriów oceny wypełniania obowiązków dydaktycznych przez pracownika UJ, która weryfikowana jest w ramach oceny okresowej. Zgodnie z opisem procedury ocenie studentów podlegają wszystkie osoby prowadzące zajęcia dydaktyczne, w tym: pracownicy naukowo-dydaktyczni i dydaktyczni zatrudnieni w Uniwersytecie Jagiellońskim, osoby świadczące usługi dydaktyczne na rzecz Uniwersytetu Jagiellońskiego na podstawie umów cywilnoprawnych oraz doktoranci. Kwestionariusz ankiety oceny zajęć dydaktycznych składa się z czterech modułów: Moduł A obejmuje pytania odnoszące się do oceny wypełniania obowiązków dydaktycznych dokonywanej przez studentów; Moduł B zawiera pytania odnoszące się do typów zajęć i zostały przygotowane przez zespoły doskonalenia jakości kształcenia działające w podstawowych jednostkach organizacyjnych zgodnie ze specyfiką prowadzonych w nich zajęć; Moduł C obejmuje komentarze; Moduł D zawiera pytania specyficzne dla oceny zajęć z wybranego przedmiotu, które mogą być wprowadzone do kwestionariusza na wniosek Pełnomocnika ds. ewaluacji jakości kształcenia w danej jednostce. Wyniki oceny dokonywanej przez studentów opracowywane są przez Sekcję Analiz Jakości Kształcenia oraz wykorzystywane w kształtowaniu i doskonaleniu oferty dydaktycznej, w procesie doskonalenia jakości kształcenia,

a także są podstawą przyznania dodatkowego wynagrodzenia dla najwyżej ocenionych pracowników UJ.

Podczas wizytacji przedstawiono informację, iż wyniki z przeprowadzonych badań potwierdzają dobre relacje pomiędzy kadrą i studentami, którzy na ogół bardzo dobrze postrzegają kadrę realizującą zajęcia na ocenianym kierunku. Ponadto na podstawie analizy ocen zajęć dydaktycznych dokonywane są zmiany w ich obsadzie. W przypadku, gdy niska ocena dotyczy koordynatora kursu jest on wzywany na rozmowę dyscyplinującą przez władze wizytowanej jednostki.

Ponadto poza badaniami ankietowymi studenci, jako interesariusze wewnętrzni mają możliwość wypowiadania się na temat realizacji programu kształcenia w ramach bezpośredniego kontaktu z opiekunami, nauczycielami akademickimi, władzami instytutu i wydziału, a także pracownikami administracji, jak również poprzez Samorząd Studencki i poszczególne reprezentacje studentów działające na rzecz poprawy jakości kształcenia. W toku rozmów podkreślono, iż najczęściej stosowaną przez studentów formą wymiany informacji jest możliwość zgłoszenia uwag podczas regularnych dyżurów i konsultacji, a jako sprawdzoną metodę wskazano posiedzenia Rady Wydziału, podczas których przedstawiciele Samorządu Studenckiego swobodnie zabierają głos.

W przypadku uzyskania od studentów informacji o nieprawidłowym przebiegu zajęć również przeprowadzana jest rozmowa dyscyplinująca, ale poprzedzona przedstawioną Dyrekcji Instytutu pisemną listą uchybień zidentyfikowanych w trakcie realizacji zajęć. Jednym z wykorzystywanych wówczas sposobów poprawy jakości zajęć dydaktycznych jest skierowanie pracownika lub współpracownika na kursy doskonalące organizowane corocznie przez Biuro Doskonalenia Kompetencji UJ.

Poszczególne elementy programu kształcenia oraz warunki jego realizacji studenci mają możliwość oceny także w ramach cyklicznie przeprowadzanego *barometru satysfakcji studenckiej*. Barometr ten obejmuje ocenę usługi dydaktycznej, a w szczególności dostępności informacji na temat doboru obowiązkowych przedmiotów dla kierunku, rozplanowania przedmiotów na poszczególne lata studiów, równomiernego obciążenia studenta nauką w ciągu roku akademickiego i na przestrzeni kolejnych lat studiów, tygodniowego harmonogramu, czy jest ułożony w sposób racjonalny, powtarzania się treści programowych na poszczególnych kursach, oferty przedmiotów do wyboru.

Wyniki barometru za 2017 rok wskazują, iż studenci ocenianego kierunku zidentyfikowali problem powielania się treści programowych w ramach poszczególnych kursów, a z punktu widzenia swoich potrzeb zgłosili zastrzeżenia w zakresie rozplanowania przedmiotów w toku studiów. W trakcie wizytacji nie wskazano zaplanowanych działań doskonalących w oparciu o pozyskane opinie. W ocenie władz Instytutu Psychologii wyniki *barometru satysfakcji studenckiej* mają istotny wpływ na proces kształcenia, gdyż w badaniach tych uczestniczą studenci wyższych roczników, którzy posiadają pierwsze kontakty i doświadczenia zawodowe nabyte w ramach staży i praktyk studenckich, dlatego też w wielu przypadkach wykorzystano i uwzględniono sugestie przejawiające się uruchomieniem szeregu kursów, które odbywają się w specjalistycznych placówkach opiekuńczo-wychowawczych lub instytucjach edukacyjnych (np. szkołach lub przedszkolach), do których zaliczyć należy: *Warsztat pracy psychologa szkolnego, Zadania psychologa w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym, Specyfika pracy psychologa w placówkach edukacyjnych, Przedszkolak – wybrane zagadnienia rozwoju i*

*diagnozy, Rozwiązywanie codziennych problemów przez młodzież, Diagnoza i rozwój małego dziecka.*

Efektem zrealizowanych postulatów studentów było powiększenie przestrzeni dostępnej do cichej pracy.

W zakresie projektowania, zatwierdzania i doskonalenia programu kształcenia wizytowana Jednostka prowadzi stałą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. W powyższym celu do prac Komisji Dydaktycznej włączono przedstawiciela interesariuszy zewnętrznych. Ponadto aktywne uczestnictwo przedstawicieli rynku pracy oraz pracowników Wydziału i Instytutu Psychologii w życiu społecznym i gospodarczym regionu przyczyniło się do wypracowania przez wizytowaną jednostkę silnych relacji z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawcami, którzy uczestniczą w rozwoju Uczelni i Wydziału, artykułując swoje potrzeby w zakresie nauki i dydaktyki, rewidując efekty w tych obszarach poprzez między innymi zatrudnianie absolwentów, praktyki studenckie oraz wspólną działalność naukową i badawczą. Współpraca prowadzona z interesariuszami zewnętrznymi ma na celu pozyskanie opinii na temat sylwetki absolwenta, prowadzenia i doboru kursów, organizacji i zasad odbywania praktyk, a także opinii dotyczących programów kształcenia pod kątem zapotrzebowania na nowe specjalizacje. Efektem wymiany myśli i doświadczeń z przedstawicielami otoczenia oraz zidentyfikowania potrzeb rynku pracy było utworzenie specjalizacji Psychoterapia oraz Psychologia sądowa.

Z uzyskanych w toku wizytacji informacji wynika, iż istotne znaczenie przy dostosowywaniu oferty kształcenia do potrzeb rynku pracy odgrywa także aktywna, choć nieformalna współpraca oparta na relacjach interpersonalnych pomiędzy pracownikami Wydziału Filozoficznego i Instytutu Psychologii, a interesariuszami zewnętrznymi. Pozyskane w ten sposób opinie są podstawą modyfikacji treści kształcenia, które uwzględniają potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego. Efektem współpracy Wydziału Filozoficznego, w tym Instytutu Psychologii z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest realizacja projektów badawczych oraz prowadzenie kursów przez praktyków. Jako przykładowe kursy realizowane przez praktyków w formie wykładów, ćwiczeń, warsztatów i konwersatorium wskazano: *Podstawy zarządzania organizacjami, Podstawy psychologii sądowej, Zadania psychologa w Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym, Psychologiczna diagnoza zaburzeń językowych u dzieci, Psychologia zdrowia dzieci i młodzieży, Praktyczne aspekty pomocy psychologicznej dla osób z niepełnosprawnością umysłową, Praktyczne aspekty pomocy psychologicznej dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, Kobieta w trakcie ciąży i w okresie okołoporodowym. Perspektywa medyczna i psychologiczna, Wybrane zagadnienia psychologii śledczej i penitencjarnej, Interwencja kryzysowa, Psychologia kliniczna w praktyce, Stosowana analiza zachowania, Psychiatria kliniczna, Elementy logopedii, Psychologiczne uwarunkowania zeznań świadków pokrzywdzonych, Interwencja w sytuacjach traumatycznych indywidualnych i masowych, język migowy.*

W celu doskonalenia programu kształcenia kierunku *psychologia* pod kątem jego dostosowania do potrzeb rynku pracy Wydział Filozoficzny utrzymuje stałe kontakty z absolwentami oraz wykorzystuje wyniki z ogólnouczelnianego monitoringu losów zawodowych absolwentów Uczelni. Znane są władzom wydziału zasoby ogólnopolskiego systemu monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych, które prowadzi MNiSW. Aktualnie system ten zawiera dwa raporty pt. „Ekonomiczne aspekty losów absolwentów”, opracowane

dla kierunku *psychologia* prowadzonego na Wydziale Filozoficznym za lata 2014, 2015, z których wynika, iż 238 osób zostało objętych badaniem na poziomie ogólnokrajowym, w tym 146 absolwentów, którzy ukończyli studia w 2014 roku i 92 osoby z roku 2015. W ocenie władz jednostki z uwagi na zbyt ograniczoną przydatność badań ministerialnych do doskonalenia programów kształcenia Uczelnia wykorzystuje wyniki własnego monitoringu, z którego nie zrezygnowała, gdyż umożliwia on większym stopniu realizację w/w zadania. Monitorowanie losów zawodowych absolwentów Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie prowadzone jest od 2008 roku w celu dostosowywania oferty kształcenia, w tym programu ocenianego kierunku do rzeczywistych potrzeb rynku pracy. W toku wizytacji przedłożono do wglądu ZO raport opracowany przez Biuro Karier oraz Centrum Wsparcia Dydaktyki i Spraw Studenckich UJ, który dotyczył absolwentów *psychologii* z roku ak. 2015/2016. Z raportu wynika, iż na 175 absolwentów ankietę wysłano do 90 osób, z tego 62 osoby zwróciły ankietę, co ukształtowało poziom zwrotności ankiet na poziomie 69%. W ramach badania wszyscy ankietowani stwierdzili, że pracują w branży edukacja/ szkolenia/badania i rozwój; w przypadku 67% osób profil prowadzonej działalności jest zdecydowanie zgodny z ukończonym kierunkiem studiów. W wyniku przeprowadzonych badań uznano, iż absolwenci na ogół są zadowoleni z ukończonych studiów i wyboru kierunku, zakładane efekty kształcenia w ramach studiów psychologicznych w dużym stopniu pokrywają się z zapotrzebowaniem rynku pracy, co więcej oceniając w sześciostopniowej skali (1-6) poziom posiadanych kompetencji absolwenci najniżej ocenili *dobrą umiejętność obsługi komputera i znajomość specjalistycznego oprogramowania* (4,28), a najwyżej *bierną znajomość języka obcego, umiejętność rozumienia wypowiedzi i czytania tekstów* (5,50).

W celu dopasowania oferty dydaktycznej do wymogów rynku pracy wprowadzane są zmiany w ofercie ścieżek specjalizacyjnych. Wizytowana jednostka podejmuje starania, aby ścieżki te były zróżnicowane tematycznie i obejmowały jak najszerszy wachlarz potencjalnych specjalności użytecznych dla przyszłych absolwentów. Odpowiedzią na potrzeby zgłaszane przez absolwentów jest możliwość zdobycia w ramach studiów psychologicznych uprawnień pedagogicznych. Ponadto realizacja wybranych kursów jest także podstawą do uzyskania niektórych uprawnień (np. certyfikaty terapeutyczne). Powyższe możliwości zostały wprowadzone w wyniku konsultacji ze studentami i absolwentami ocenianego kierunku, którzy pracują w zawodzie i służą radą w zakresie umiejętności wymaganych w miejscu pracy, jako przykład wskazano opinie wyrażone przez absolwentów zajmujących się psychologią organizacji i reklamy, którzy pracują w firmach takich jak: ABB, Codewise, CD Project RED, Simply User. Praktyka pozyskiwania opinii od absolwentów w wyniku bezpośrednich kontaktów została potwierdzona także przez władze Instytutu Psychologii oraz osoby odpowiedzialne za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, których zdaniem pozyskane w ten sposób opinie mają znaczącą przydatność do doskonalenia programu kształcenia realizowanego na kierunku *psychologia*, a dotychczas przejawiały się potrzebą doskonalenia umiejętności miękkich, szczególnie wskazywanych także przez pracodawców, jako pożądanych na rynku pracy, które stanowią: umiejętność pracy w zespole, samokształcenia i skutecznego porozumiewania się oraz kreatywność. W celu umożliwienia realizacji powyższych założeń zwiększono ofertę kursów prowadzonych przez specjalistów o charakterze praktycznym.

### 3.2.

Wydział Filozoficzny, w tym Instytut Psychologii podejmują w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia działania służące sprawdzeniu przyjętego sposobu zapewniania publicznego dostępu do informacji poszczególnym grupom interesariuszy. Rolę wspomagającą w powyższym zakresie pełnią: Dział Usług Informatycznych oraz Sekcja ds. Portalu Uniwersyteckiego. Z uzyskanej podczas wizytacji opinii władz jednostki wynika, iż na ogół zapewnia się studentom i innym beneficjentom procesu kształcenia pełne i aktualne informacje o programie kształcenia i uzyskiwanych efektach kształcenia. Przeglądowi podlegają stosowane różnego rodzaju źródła informacji, którymi są: strona internetowa Uczelni, Wydziału i Instytutu Psychologii, tablice informacyjne oraz wykorzystywany do elektronicznej obsługi system informatyczny. Ponadto zapewnienie dostępu do informacji w wizytowanej jednostce odbywa się z wykorzystaniem tradycyjnych form poprzez bezpośredni kontakt z władzami wydziału, instytutu oraz działami administracji, w szczególności Działem Obsługi Studiów. Podstawowym narzędziem informatyzacji dydaktyki jest system USOS wspomagający organizację realizacji zajęć dydaktycznych, jak również ich ewaluację. Narzędzia informatyczne wykorzystywane są do monitorowania warunków kształcenia, jak również do pozyskiwania opinii studentów i absolwentów. Za pomocą stron internetowych zapewniany jest dostęp do informacji o programie i procesie kształcenia oraz związanych z przebiegiem studiów; prowadzone strony uwzględniają m.in. harmonogram i programy studiów, informacje dotyczące praktyk zawodowych, zasad przydzielania pomocy materialnej oraz dostępnych form wymiany z uczelniami w kraju i zagranicą. Dodatkowo wszyscy studenci są informowani na pierwszych zajęciach każdego przedmiotu o wymaganiach, jakie muszą spełnić, aby uzyskać zaliczenie.

Informacje o ofercie dydaktycznej oraz zasadach rekrutacji dla kandydatów dostępne są na stronie internetowej Uczelni, tablicach ogłoszeń ulokowanych na terenie Wydziału, a także w ramach akcji promocyjnych prowadzonych na Wydziale i w Uczelni. Osoby zainteresowane mogą również uzyskać informacje oraz wsparcie w zakresie obowiązujących na Wydziale procedur ze strony Samorządu Studentów Wydziału.

Informuje o możliwościach uzyskania pomocy materialnej udostępniane są za pośrednictwem: strony Biuletynu Informacji Publicznej ([www.bip.uj.edu.pl](http://www.bip.uj.edu.pl)), gdzie zamieszczone są wewnętrzne akty prawne dotyczące pomocy materialnej; strony Centrum Wsparcia Dydaktyki ([www.dydaktyka.ui.edu.pl](http://www.dydaktyka.ui.edu.pl)), gdzie zamieszczone są akty prawne (wewnętrzne i powszechnie obowiązujące), aktualności (aktualne wysokości stawek świadczeń), ogólne informacje o świadczeniach oraz opis procedury składania wniosków; strony UJ ([www.ui.edu.pl](http://www.ui.edu.pl)), gdzie wyświetlają się też komunikaty ze strony Działu Obsługi Studiów; portalu USOSweb ([www.usosweb.ui.edu.pl](http://www.usosweb.ui.edu.pl)), gdzie na stronie głównej znajduje się kalendarz składania wniosków, a w części dostępnej dla zalogowanych użytkowników widoczne są wnioski do elektronicznego wypełnienia, z tymże system przeprowadza wnioskodawcę poprzez poszczególne ekrany uzyskując od niego wymagane dane, a w końcowym etapie generowany jest wniosek, który należy złożyć na wydziale; portalu Twitter (@stypendiaUJ), gdzie zamieszczone są krótkie informacje dotyczące terminów naboru wniosków, odbioru decyzji, wysokości świadczeń itp.; e-maili (o możliwości ubiegania się o przyznanie stypendium ministra za wybitne osiągnięcia, które również jest świadczeniem pomocy materialnej). Na uwagę ZO zasługuje powołanie na

każdym Wydziale Koordynatora ds. pomocy materialnej, który kompleksowo zajmuje się świadczeniami pomocy materialnej udzielając w tym zakresie także niezbędnego wsparcia i informacji studentom. Ponadto, Uczelniana Komisja Ekonomiczna Samorządu Studentów UJ przekazuje informacje o pomocy materialnej za pomocą portali społecznościowych Facebook i Twitter, a także strony internetowej Samorządu Studentów ([www.samorzad.ui.edu.pl](http://www.samorzad.ui.edu.pl)).

Z przeglądu zasobów informacyjnych Uczelni, Wydziału i Instytutu Psychologii, dokonanego przez ZO wynika, iż wizytowana jednostka stworzyła odpowiednie zakładki dla kandydatów, studentów, absolwentów i pracowników oraz odrębne podstrony, zawierające: strukturę, dydaktykę i badania. Z kolei na stronie Wydziału Filozoficznego zamieszczono ofertę kształcenia, jednakże strona poświęcona psychologii jest w przygotowaniu. Dopelnieniem informacji jest strona internetowa Instytutu Psychologii pod adresem <http://www.psychologia.uj.edu.pl/>, na której widnieją: zasady rekrutacji, oferta kształcenia, harmonogramy zajęć dydaktycznych w roku ak. 2017/2018, katalog kursów, ścieżek specjalizacyjnych. Informacje o programie kształcenia zamieszczono na stronie Instytutu w zakładce kandydat na stronie <http://www.psychologia.uj.edu.pl/rekrutacja/folder-informacyjny>, natomiast efekty kształcenia widnieją pod adresem <http://www.dydaktyka.uj.edu.pl/akty-prawne/programy-ksztalcenia>. Wykaz pracowników Instytutu Psychologii zamieszczono pod adresem <http://www.psychologia.uj.edu.pl/instytut/lista-pracownikow>. Publikacje pracowników zawiera strona internetowa Instytutu pod adresem <http://www.psychologia.uj.edu.pl/> oraz zakładka poświęcona współpracy międzynarodowej: <http://www.psychologia.uj.edu.pl/nauka/publikacje>. Na stronie Wydziału Filozoficznego pod adresem <http://www.phils.uj.edu.pl/dla-pracownikow/ocena-dorobku-naukowego> widnieje sposób oceny dorobku naukowego. Ponadto w zakładce stopnie i tytułu naukowe zamieszczono obowiązujące przepisy prawa oraz opis sposobu postępowania o nadanie stopni i tytułu naukowego. Strona Uczelni pod adresem <http://www.uj.edu.pl/wspolpraca> zawiera zakładkę współpraca, na której widnieją informacje dotyczące: sieci współpracy, umów i porozumień, odniesienie do strony Działu Współpracy Międzynarodowej oraz współpracy z otoczeniem. Z kolei na stronie internetowej Instytutu Psychologii pod adresem <http://www.psychologia.uj.edu.pl/> w zakładce nauka utworzono podstronę poświęconą współpracy międzynarodowej, zawierającą opis współpracy międzynarodowej oraz wykaz Uczelni i podmiotów, z którymi zawarto umowy o współpracy. Strona Uczelni pod adresem <http://www.uj.edu.pl/studenci>, w szczególności zakładka studenci zawiera: pocztę uniwersytecką, pomoc informatyczną UJ, sprawy organizacyjne, informacje o Samorządzie Studentów UJ, stypendiach, kredytach studenckich, akademikach, kulturze, sporcie i rekreacji, opiece zdrowotnej i bezpieczeństwie, mobilności studenckiej, rozwoju i nauce. Na stronie internetowej Wydziału Filozoficznego w zakładce studia umieszczone zostały informacje dotyczące: pomocy materialnej, Kół Naukowych, programów mobilnościowych oraz pomocy osobom niepełnosprawnym. Strona Uczelni <http://www.uj.edu.pl/dydaktyka> zawiera także zakładkę dydaktyka, z której możliwe jest przekierowanie na stronę Działu ds. Osób Niepełnosprawnych, Jakości kształcenia, Centrum Wsparcia Dydaktyki, Działu Obsługi Studentów Zagranicznych, Biura Karier, Centrum Zdalnego Nauczania. W zakresie umiędzynarodowienia kształcenia informacje udostępniane są poprzez stronę internetową Uczelni, w szczególności Dział Współpracy Międzynarodowej, którego strona

<http://www.dwm.uj.edu.pl/> zawiera ogłoszenia, dokumenty o współpracy oraz procedury wyjazdowe, w tym zasady kwalifikacji na wyjazdy zagraniczne.

W ocenie ZO istotną płaszczyznę do wymiany informacji i doświadczeń pomiędzy różnymi grupami interesariuszy stanowi tradycja organizacji od 2012 roku Tygodnia Jakości Kształcenia, podczas którego odbywają się debaty na temat jakości kształcenia, prawnych uwarunkowań procesu kształcenia, funkcjonowania Uczelni i jej struktury, a także konkursy, warsztaty oraz wykłady otwarte o różnorodnej tematyce. Studenci mają możliwość zgłaszania uwag na temat dostępności informacji i dokumentów, które kierowane są pisemnie do Dyrekcji Instytutu Psychologii oraz rozpatrywane przez Zastępcę Dyrektora ds. dydaktycznych. W wyjątkowych przypadkach sposób rozstrzygnięcia skargi lub wniosku studenta jest konsultowany z Dyrektorem Instytutu lub Centrum Wsparcia Dydaktyki UJ.

Na uwagę ZO zasługuje *barometr satysfakcji studenckiej*, umożliwiający studentom dokonanie oceny: systemu informatycznego, w szczególności sprawności działania USOSweb i zamieszczanych w nim informacji, uniwersyteckiej poczty elektronicznej, zawartości treści i funkcjonalności stron internetowych, oficjalnego fanpage UJ, dostępu do informacji o pomocy materialnej, zadowolenia z działań Wydziałowej Rady Samorządu Studentów oraz Prodziekana ds. studenckich, kadry naukowo- dydaktycznej i kadry administracyjnej w zakresie poziomu zaangażowania w rozwój studentów, udzielania pomocy w nawiązywaniu kontaktów naukowych, życzliwości wobec studentów, reagowania na nieuczciwe zachowania, gotowości do dzielenia się swoimi doświadczeniami i wiedzą ze studentami, realizacji obowiązujących procedur, udzielania pomocy w sprawach administracyjnych, informowania o istotnych zmianach w toku studiów oraz o bieżących wydarzeniach. Barometr ten obejmuje ocenę usługi dydaktycznej, a w szczególności dostępności informacji na temat: listy przedmiotów realizowanych w ramach programu, oferowanych kursów, wymaganiach i warunkach zalecenia przedmiotu, sylabusów dla przedmiotów i ich kompletności.

Z raportu z badania zrealizowanego w roku 2017 wynika, iż udział w badaniu wzięło 244 studentów Wydziału Filozoficznego (raport nie zawiera podziału na kierunki), którzy pozytywnie ocenili aktualność danych i sprawność działania USOSweb z wyjątkiem rejestracji na zajęcia. Poczta elektroniczna została oceniona za sprawnie działającą i dość pojemną. W ramach opinii na temat strony głównej UJ oraz stron internetowych poszczególnych jednostek dydaktycznych ocenianych pod względem: aktualności, przydatności i kompletności zamieszczonych informacji, atrakcyjności interfejsu oraz intuicyjności obsługi w każdym z aspektów przeważały oceny pozytywne, przy czym zawartość strony uzyskała wyższe noty niż jej przyjazność dla użytkownika, a uzyskany wynik był zbliżony do uzyskanego w roku 2016. Pomimo dokonanej dwa lata wcześniej zmiany szablonu, ponownie najniżej ocenione zostało dostosowanie strony głównej do urządzeń mobilnych, nieznacznie spadła też ocena atrakcyjności interfejsu. Respondenci uznali układ podstron za niezrozumiały, co utrudnia im odnalezienie użytecznych informacji, z kolei treści ważne uznano za niewystarczająco wyeksponowane, a elementy graficzne za mało atrakcyjne i utrudniające korzystanie ze strony. Kilka osób dostrzegło duże braki lub błędy w tłumaczeniu zawartości stron, co zdaniem ankietowanych powoduje utrudniony dostęp do informacji dla obcokrajowców. Wśród negatywnych komentarzy znalazły się opinie na temat treści zamieszczanych na stronie, które postrzegane są za niekompletne i nieaktualne ze względu na brak daty publikacji lub aktualizacji informacji na stronie. Ponadto w komentarzach skrytykowana została mobilna

wersja strony, która nie spełnia oczekiwań użytkowników. Wśród pozytywnych wypowiedzi znalazły się opinie na temat Facebooka, jako kolejnego kanału, za pośrednictwem którego uczelnia kontaktuje się ze środowiskiem. Osoby korzystające z profilu UJ wysoko oceniły aktualność udostępnionych tą drogą informacji oraz stosowność zamieszczanych postów. Wśród najważniejszych czynników wpływających na satysfakcję ze studiowania na Uniwersytecie Jagiellońskim studenci wskazali postawę nauczycieli akademickich wobec procesu dydaktycznego, natomiast gotowość do dzielenia się wiedzą i doświadczeniami została najwyżej ocenionym aspektem ich pracy. Nieco niżej oceniono życzliwość dydaktyków oraz zaangażowanie w rozwój studentów. W odniesieniu do oceny pracy administracji studenci dość wysoko ocenili wsparcie uzyskiwane od kadry administracyjnej w jednostkach dydaktycznych. Ankietowani są zadowoleni z życzliwości okazywanej studentom, a także sprawności w realizowaniu obowiązujących na UJ procedur i gotowości pracowników do udzielenia pomocy w sprawach administracyjnych. Nieco niżej ocenione zostało przekazywanie informacji o bieżących wydarzeniach i istotnych zmianach w toku studiów. Na ogół poprawnie w ramach barometru wypadła ocena oferty dydaktycznej, w wyniku której najwyższą średnią ocen uzyskała dostępność sylabusów przedmiotowych oraz dostępność informacji o oferowanych kursach. W związku z dostrzeżeniem potrzeby ułatwienia dostępu do rozproszonych informacji związanych bezpośrednio z tokiem studiów oraz zdiagnozowaniem problemów stwarzanych przez skomplikowaną nawigację oraz brak wyszukiwarki, a także niejednorodny układ różnych stron uniwersyteckich w celu podjęcia działań naprawczych przekazano odpowiednie zgłoszenie do Zespołu Portalu Uniwersyteckiego oraz Działu Promocji i Informacji.

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Wdrożony na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia opiera się na tradycji, akademickich zwyczajach oraz dobrych praktykach, z których wywodzą się działania podejmowane w obszarze WSZJK. Zdaniem ZO system ten spełnia swoją rolę i prowadzi do osiągnięcia zamierzonych celów. Powyższe sformułowanie potwierdziło spotkanie z osobami odpowiedzialnymi za jego funkcjonowanie, podczas którego zadeklarowano przydatność systemu w zarządzaniu procesem dydaktycznym, realizacji programu oraz poprawie warunków kształcenia. Zakres podejmowanych działań projakościowych świadczy o stałym budowaniu kultury jakości, doskonaleniu programów oraz podnoszeniu jakości kształcenia. W powyższych procesach uczestniczą interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni, w tym otoczenie społeczno- gospodarcze. Uniwersytet Jagielloński w Krakowie określił zasady projektowania, zatwierdzania i doskonalenia programów kształcenia, które stosuje i przestrzega Wydział Filozoficzny oraz Instytut Psychologii. Realizowane na ocenianym kierunku studiów programy kształcenia są stale monitorowane i podlegają okresowym przeglądom, które prowadzą do ich doskonalenia szczególnie w oparciu o potrzeby poszczególnych grup interesariuszy. Istotne znaczenie dla poprawy jakości kształcenia odgrywają wyniki z oceny realizacji efektów kształcenia, kontakty z absolwentami, a także współpraca z interesariuszami zewnętrznymi. Mocną stroną systemu jest stosowanie narzędzi umożliwiających interesariuszom wewnętrznym i zewnętrznym ocenę i wpływ na realizowany program i warunki kształcenia, a także dostęp do informacji, a w szczególności

barometr satysfakcji studenckiej, którego wyniki warto pozyskać, bądź uszczegółowić także dla ocenianego kierunku studiów. W ocenie ZO rozważyć należy doskonalenie narzędzi zapewniających studentom swobodny i kompleksowy dostęp do wyników z prowadzonych badań i analiz związanych z jakością kształcenia, gdyż za pośrednictwem PKA studenci już trzykrotnie sygnalizują brak informacji zwrotnej o wynikach z ewaluacji procesu kształcenia, co poświadcza, iż ocena publicznego dostępu do informacji, która jest prowadzona na bieżąco nie prowadzi do podnoszenia jego jakości w powyższym zakresie, co więcej czyni w tym obszarze wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia za nieskuteczny. Na ocenianym kierunku wiele procesów dotyczących zapewniania jakości kształcenia zachodzi w sposób automatyczny i opiera się na tradycji i wypracowanych rozwiązaniach. Zidentyfikowano natomiast brak niektórych ścieżek systemowych, co być może przyczyniłoby się do sprawniejszego i bardziej świadomego działania w tym zakresie. Niemniej władze zarówno wydziału, jak i instytutu, na którym prowadzony jest kierunek dokładają wszelkich starań, aby podejmowane zadania związane z wewnętrznym systemem zapewniania jakości kształcenia były wypełniane na wysokim poziomie.

## **Dobre praktyki**

### **Zalecenia**

1. Wypracować jednoznaczną i przejrzystą strukturę oraz podział kompetencji i obszarów oddziaływania organów zaangażowanych w WSZJK, przyczyniających dla rozwijania kultury jakości kształcenia oraz bieżącego zarządzania kierunkiem studiów. Dokonać przeglądu raportów bądź protokołów związanych z ich działaniem w celu usystematyzowania i ewaluacji ich pracy.
2. Zaleca się opracowanie w ogólnej formie oraz upublicznienie wyników ankiet oceny zajęć dydaktycznych, co wzmocni transparentność działania uczelni oraz może przełożyć się na ich większą zwrotność.
3. Rekomenduje się spotkania ze studentami, które pozwolą na dotarcie z informacjami o bieżących działaniach powiązanych z kierunkiem studiów i zmianach do szerszego grona.

## **Kryterium 4. Kadra prowadząca proces kształcenia**

- 4.1. Liczba, dorobek naukowy/artystyczny oraz kompetencje dydaktyczne kadry
- 4.2. Obsada zajęć dydaktycznych
- 4.3. Rozwój i doskonalenie kadry

### **4.1.**

Minimum kadrowe stanowi 44 pracowników naukowo-dydaktycznych (22 osoby ze stopniem dr hab. lub tytułem profesora oraz 22 ze stopniem doktora). Oprócz nauczycieli tworzących minimum kadrowe zajęcia dydaktyczne prowadzi 12 nauczycieli zatrudnionych w jednostce oraz kilku kolejnych psychologów o wysokich kompetencjach zatrudnionych do prowadzenia

pojedynczych wysoko specjalistycznych kursów. Zarówno liczba nauczycieli akademickim, a także ich dorobek naukowy pozwala na osiągnięcie przedmiotowych i kierunkowych efektów kształcenia. Dorobek nauczycieli na kierunku psychologia na Wydziale Filozoficznym jest niezwykle bogaty, obejmuje wszystkie podstawowe subdyscypliny psychologii a wyniki badań są wykorzystywane w procesie dydaktycznym. Dominują publikacje o zasięgu międzynarodowym, a badania prowadzone są w oparciu środków zewnętrznych, często w międzynarodowych zespołach badawczych, co zostało potwierdzone wysoką (A +) oceną parametryczną jednostki. Oprócz aktywności badawczej nauczyciele są aktywni we współpracy z psychologami praktykami poprzez organizację projektów praktycznych i seminariów kierowanych na integrację wiedzy i umiejętności praktycznych. Pracownicy Instytutu Psychologii WF UJ są łatwo rozpoznawalnymi psychologami - naukowcami w kraju, obecni w psychologicznych gremiach naukowych (np. Komitet Psychologii PAN).

#### 4.2.

Pracownicy realizują zajęcia zgodnie z własnym dorobkiem naukowym. Transmisja tego dorobku do procesu dydaktycznego jest widoczna i bogata. Nauczyciele podczas zajęć wykorzystują własne narzędzia do diagnozy i interwencji psychologicznych, przygotowują autorskie kursy fakultatywne, seminaria magisterskie zgłaszają w oparciu o własne publikacje. Standardem dla zgłaszania zajęć fakultatywnych jest bogaty dorobek naukowy z subdyscypliny kursu co jest widoczne m.in. w doborze literatury do zajęć obligatoryjnych i fakultatywnych realizowanych dla kierunku. Studenci włączani są w proces badawczy jako osoby badane (w pierwszych latach studiów) oraz jako osoby badające (na kolejnych latach studiów) w roli asystentów w projektach badawczych.

Kompetencje naukowe i dydaktyczne zostały potwierdzone podczas hospitacji zajęć w postaci właściwego wykorzystania metod dydaktycznych, oraz właściwe kierowanie pracą grupy studentów. Na szczególną uwagę zasługuje bogata oferta zajęć prowadzona w języku angielskim i wysoki poziom merytoryczny treści programowych i osób prowadzących te zajęcia. Pracownicy korzystają ze zróżnicowanych metod dydaktycznych, właściwie dobranych do tematyki i formy zajęć oraz włączają studentów w aktywność badawczą, praktyczną. Jakość kompetencji dydaktycznych jest sprawdzana przez system hospitacji zajęć przez bezpośredniego przełożonego oraz ocenę zajęć dokonywaną przez studentów po zakończeniu kursu albo w bezpośrednich rozmowach z koordynatorami zajęć lub korzystając z „otwartych drzwi” Dyrekcji Instytutu Psychologii. Każda z tych dróg jest wykorzystywana zgodnie z bieżącymi potrzebami. Pracownicy wskazali jednak na potrzebę określenia procedury hospitacji zajęć i włączenia jej w harmonogram działań projakościowych w jednostce.

#### 4.3.

Wsparcie jednostki w pogłębieniu kompetencji naukowo-dydaktycznych nauczycieli polega na stosowaniu zachęt materialnych i pozafinansowych np.: refundacja kosztów publikacji z IF, chętnie przyznawane urlopy naukowe, mini granty na prace przygotowujące do ubiegania się o środki zewnętrzne a także właściwe zarządzanie infrastrukturą (dostęp do laboratoriów badawczych oraz wsparcie prawne, a także informatyczne pracowników w procesie dydaktycznym np. udostępniania materiałów i publikacji autorskich z poszanowaniem zasad prawa autorskiego). Wysilek dydaktyczny pracowników jest nagradzany przez Władze (na

kilku poziomach zarządczych) oraz przez studentów nagrodami dla najlepszego nauczyciela akademickiego. Jednostka z powodzeniem kieruje wnioskami o nagrody dla pracowników do instytucji i agend zewnętrznych. Skuteczność polityki kadrowej oraz wsparcie rozwoju naukowo-dydaktycznego nauczycieli daje dobre rezultaty w postaci wysokiej oceny parametrycznej, wielu grantów badawczych, wysokiej jakości kształcenia i szerokiej współpracy międzynarodowej, rozpoznawalności kadry i uznaniu jednostki jako wiodącej w kraju. Wysoka jakość badań oraz wiedza i zaangażowanie nauczycieli jest zauważana i doceniona przez studentów. Absolwenci tej Uczelni i tego kierunku kontynuują karierę naukową, a jedna z absolwentek na uczelni zagranicznej (Yale University). Dynamiczny rozwój nauczycieli, szybkie dochodzenie do stopni i tytułów, bardzo bogaty dorobek o zasięgu krajowym i międzynarodowym, liczbę grantów zewnętrznych stanowią solidny grunt dla osiągnięcia wysokiego poziomu jakości kształcenia.

Pracownicy Instytutu Psychologii są zachęceni do udziału w licznych szkoleniach organizowanych przez Uniwersytet w ramach projektu „Ars docendi – doskonalenie kadry dydaktycznej UJ” oraz instytucje zewnętrzne. W ofercie znajdują się m.in. kursy emisji głosu, czy kursy związane z zarządzaniem projektami. Mają one na celu pomoc w planowaniu zmian w prowadzonych zajęciach dydaktycznych oraz implementacji zamierzonych działań. Dodatkową motywacją jest system przyznawania Nagród Rektora dla pracowników za działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną. Nagroda za działalność naukową przyznawana jest grupie pracowników, którzy w danym roku kalendarzowym opublikowali największą liczbę książek lub artykułów w recenzowanych, międzynarodowych czasopismach naukowych z listy JCR. Za osiągnięcia dydaktyczne wyróżnienie otrzymują ci prowadzący, którzy zostali najwyżżej ocenieni przez studentów w ankietach dostępnych w systemie USOS, natomiast nagrodę organizacyjną dostają pracownicy, którzy są najsilniej zaangażowani w rozwój Instytutu. Ponadto władze IP starają się wyszukiwać stypendia i nagrody zewnętrzne i nominować do nich swoich podwładnych. Studenci bardzo pozytywnie opiniują powyższy system oraz doskonalenie kadry. Z ich perspektywy stanowi to dużą motywację do współpracy zarówno podczas zajęć, jak i prowadzenia badań naukowych. Studenci mają możliwość oceny pracowników naukowo-dydaktycznych, co odbywa się za pomocą ankiety dostępnej w systemie USOS. Wśród pytań zawartych w kwestionariuszu wyodrębnić można część wspólną dla wszystkich jednostek uczelni oraz grupę pytań przypisanych do określonego kierunku oraz typu zajęć. Ponadto każdy student może sformułować własne komentarze dotyczące ocenianego kursu. Ocena odbywa się dwa razy do roku, na koniec każdego semestru (letnia edycja badania składa się z dwóch etapów: przed przerwą wakacyjną i po niej). Ocena semestru zimowego trwa 6 tygodni, natomiast letniego łącznie 10 tygodni. Niemniej wyniki ankiety nie są przekazywane studentom. Nie posiadają oni informacji dotyczących działań i zmian, jakie są wprowadzane na ich podstawie.

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Kadra nauczycielska ma wyjątkowo bogaty dorobek we wszystkich (sub-)dyscyplinach psychologii. Wymogi minimum kadrowego są spełnione, w kryterium ilościowym i jakościowym, wysoko ponad standardy zapisane prawem. Zajęcia prowadzone są w zróżnicowanych formach dydaktycznych, w sposób adekwatny do dorobku własnego

nauczycieli, z wykorzystaniem właściwych dla tematyki i formy zajęć metod nauczania oraz z nastawieniem na włączanie studentów w aktywność badawczą, praktyczną i rozwoju własnego. Tak różnorodny dorobek naukowy kadry kierunku umożliwia niestandardową ofertę zajęć fakultatywnych i stanowi wzorowy przykład na transmisję wyników nauki do procesu dydaktycznego oraz jest dobrym sposobem rozbudzania zainteresowania i aktywności badawczych studentów. Wysokie standardy i jasne procedury doboru pracowników do problematyki kursów pozwalają na osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia. Polityka kadrowa opiera się głównie na kryterium dorobku naukowego i jest znana pracownikom. Jednostka wykorzystuje różnorodne formy wspierania nauczycieli (finansowe, infrastrukturalne, doradcze i administracyjne) w aspiracjach naukowych oraz planach dydaktycznych. Formy są zróżnicowane a reguły ich przyznawania transparentne.

### **Dobre praktyki**

1. Okresowe zatrudnienie eksperta do prowadzenia specjalistycznych zajęć spoza jednostki (także z zagranicy) pozwala na oferowanie niezwykle szerokiej gamy zajęć z zakresu psychologii i jej subdyscyplin teoretycznych i stosowanych co wspiera osiągnięcie efektów kształcenia i kształtowanie indywidualnej ścieżki rozwoju studenta.
2. Wsparcie rozwoju naukowo-dydaktycznego kadry jest oparte na dobrych rozwiązaniach wypracowanych w Jednostce np.: granty aparaturowe oraz mini granty np. badania pilotażowe jako wstęp do aplikowania o granty do instytucji zewnętrznych.

### **Kryterium 5. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w procesie kształcenia**

#### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5**

Analiza spełnienia kryterium współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym była prowadzona w następujących obszarach:

- Obszar 1: Włączenie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia.
- Obszar 2: Udział interesariuszy zewnętrznych w kształtowaniu treści programowych i metod kształcenia.
- Obszar 3: Oddziaływanie jednostki prowadzącej oceniany kierunek na otoczenie społeczno-gospodarcze, w tym realizacja wspólnych projektów z interesariuszami zewnętrznymi.
- Obszar 4: Wsparcie dla studentów i absolwentów w wejściu na rynek pracy.

Obszar 1: Włączenie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia

Interesariusze zewnętrzni są włączeni w Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia. Na poziomie formalnym zasada ta jest realizowana poprzez udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w Zespole Doskonalenia Jakości Kształcenia. W toku wizytacji nie

zostały jednak przedstawione dokumenty zawierające sformułowane przez interesariuszy zewnętrznych wnioski doskonalące lub korygujące dotyczące procesu kształcenia. W raporcie samooceny jednostka informuje również o innej instytucjonalnej formie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, jaką stanowi powołanie Kapituły Biznesu. Jest to jednak organ doradczy funkcjonujący na poziomie całej uczelni i brak jest ustaleń, w jaki sposób działalność tego gremium przekłada się na współpracę IPs UJ z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Pomimo braku możliwości potwierdzenia sformalizowanych form udziału interesariuszy zewnętrznych w Wewnętrznym Systemie Zapewnienia Jakości Kształcenia ustalono, że interesariusze są włączeni w ten system na poziomie nie ujętym w sposób proceduralny. Dzięki wysokiej kulturze akademickiej, panującej w Instytucie, potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego są stale uwzględniane przy tworzeniu programów kształcenia oraz planowaniu procesu dydaktycznego na ocenianym kierunku.

## Obszar 2: Udział interesariuszy zewnętrznych w kształtowaniu treści programowych i metod kształcenia

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w tym obszarze jest realizowana pośrednio. Stwierdzono trzy główne sposoby realizacji potrzeb interesariuszy zewnętrznych, dotyczące tego obszaru:

- 1) Udział pracowników dydaktyczno-naukowych, którzy zdobywają jednocześnie (lub zdobyli wcześniej) odpowiednie doświadczenie praktyczne poza uczelnią.

Wielu wykładowców, zarówno stanowiących minimum kadrowe, jak i spoza tego grona, jest autorytetami w swojej dyscyplinie, rozpoznawalnymi także poza środowiskiem akademickim. Część z nich pracowała lub pracuje nadal poza uczelnią dla instytucji komercyjnych, administracji publicznej i trzeciego sektora, jako trenerzy i konsultanci w zakresie zarządzania, komunikacji społecznej, zdolności twórczych i innych kompetencji poznawczych i społecznych. Wielu wykładowców prowadzi własną praktykę lub wykonuje pracę poza uczelnią w zakresie psychoterapii lub poradnictwa psychologicznego. Doświadczenia kadry dydaktyczno-naukowej zdobyte poza uczelnią są uwzględniane w planowaniu programu nauczania oraz w projektowaniu badań naukowych, także tych prowadzonych przez studentów.

- 2) Umowy o współpracy i inne porozumienia z interesariuszami zewnętrznymi, a także niesformalizowane, ale oparte na kulturze akademickiej relacje kierownictwa jednostki prowadzącej kierunek psychologia i kadry naukowo-dydaktycznej z interesariuszami zewnętrznymi.

Relacje te obejmują współpracę ze szkołami, instytucjami oferującymi pomoc psychologiczną (poradnie, ośrodki psychoterapeutyczne, ośrodki wychowawcze, placówki medyczne), administracją publiczną, instytucjami kultury i sztuki oraz przedsiębiorcami. Współpraca z poradniami psychologicznymi oraz ośrodkami terapeutycznymi odbywa się w wielu wypadkach dzięki temu, że pracownik IPs UJ jest jednocześnie pracownikiem/współpracownikiem instytucji współpracującej (lub był nim w przeszłości). Dzięki temu następuje przepływ wiedzy i doświadczeń pomiędzy współpracującymi jednostkami, a studenci płynnie przechodzą pomiędzy kształceniem na uczelni, a praktykami organizowanymi poza nią. W ramach współpracy z Urzędem Miasta Krakowa, studenci kierunku psychologia zostali zaproszeni do udziału w

projektach dotyczących polityki senioralnej, w tym inicjatywy na rzecz edukacji do późnej dorosłości. W ramach projektu, w który zostali zaangażowani studenci i pracownicy IPs UJ, powstała sieć koordynująca działalność 35 organizacji pozarządowych, działających na rzecz seniorów. Instytut Psychologii pozyskał grant naukowo-badawczy, którego cel został zintegrowany z działaniami podejmowanymi przez Urząd Miasta, a studenci otrzymują zaświadczenia potwierdzające ich udział w projekcie.

### 3) Praktyki studenckie.

Wiele instytucji współpracujących IPs UJ przyjmuje regularnie studentów na praktyki, nawet pomimo braku stałych umów. Ważnym partnerem w tym zakresie jest Szpital Uniwersytecki w Krakowie, Szpital im. dr J. Babińskiego w Krakowie oraz XX Liceum Ogólnokształcące w Krakowie. Praktyki są bardzo często wykorzystywane przez studentów dla zebrania materiału badawczego do swoich prac dyplomowych. W trakcie spotkań odbytych w trakcie wizytacji ze studentami ocenianego kierunku oraz koordynatorem praktyk studenckich potwierdzono, że powszechną praktyką jest zachęcanie studentów do podejmowania w pracach dyplomowych problemów badawczych nawiązujących do treści praktyk studenckich. Problemy psychologiczne, z którymi studenci spotykają się w trakcie praktyk, są omawiane zarówno z koordynatorem praktyk studenckich, jak i w trakcie zajęć na uczelni. Koordynator otrzymuje informacje zwrotne z miejsc odbywania praktyk na temat praktykantów oraz stanu ich przygotowania do podejmowania praktyki zawodowej. Według deklaracji otrzymanych od koordynatora praktyk te informacje zwrotne wykorzystywane są do doskonalenia kształcenia w ramach praktyk studenckich oraz modyfikacji programów kształcenia. Stwierdzono, że praktykanci uzyskują odpowiednie wsparcie merytoryczne w miejscu odbywania praktyk. Przykładową formą wsparcia, wskazaną przez przedstawicielkę XX LO w Krakowie, jest uczestnictwo w regularnych spotkaniach, w trakcie których praktykanci omawiają wspólnie z opiekunami praktyk ze strony szkoły wszystkie bieżące problemy, które pojawiły się podczas prowadzenia zajęć szkolnych. Wnioski z takich spotkań są uwzględniane w dalszym planowaniu przebiegu praktyk dla poszczególnych studentów, a stosowne uwagi są przekazywane od IPs UJ. Sposób zorganizowania obowiązkowych praktyk studenckich jest odpowiedni dla właściwego przygotowania studentów do wejścia na rynek pracy. Studenci odbywający w praktyki instytucjach zewnętrznych prowadzących działalność w zakresie wsparcia psychologicznego, psychoterapii, socjoterapii, edukacji, są zachęceni do samodzielnego zwiększania wymiaru kontaktu z praktyką na zasadzie wolontariatu w miejscach odbywania praktyk obowiązkowych. Ustalono, że wielu studentów realizuje w ten sposób nieformalnie praktyki w wymiarze kilkukrotnie większym, niż jest to wymagane programem studiów. Częste są przypadki, że studenci po okresie wolontariatu, podejmują stałą pracę w miejscu praktyk – jest to zatem modelowy przykład płynnego wchodzenia studentów w odpowiedzialne role zawodowe dzięki współpracy z interesariuszami zewnętrznymi.

Obszar 3: Oddziaływanie jednostki prowadzącej oceniany kierunek na otoczenie społeczno-gospodarcze, w tym realizacja wspólnych projektów z interesariuszami zewnętrznymi.

IPs UJ ma znaczący wpływ na swoje otoczenie społeczno-gospodarcze, jednak jest on realizowany głównie poprzez działania niesformalizowane, w trzech zakresach, poddanych osobnej analizie:

- 1) Prowadzenie wysokiej jakości badań naukowych, których wyniki są użyteczne dla otoczenia społeczno-gospodarczego.

W Instytucie Psychologii są prowadzone zarówno liczne badania podstawowe, jak i podejmowane są tematy badawcze będące odpowiedzią na bieżące zapotrzebowanie interesariuszy zewnętrznych. Badania podstawowe prowadzone są m. in. w zakresie eksperymentalnej psychologii poznawczej, neurokogniistyki, psychologii społecznej oraz psychologii rozwojowej biegu życia. Efekty tych badań są wykorzystywane w instytucjach związanych z procesem edukacji oraz wychowania dzieci i młodzieży, w ośrodkach terapii pacjentów z chorobami somatycznymi, psychosomatycznymi i psychicznymi, w sądownictwie i kryminalistyce, a także w biznesie i administracji publicznej. Przykładem badania dotyczącego jednego z takich problemów był projekt realizowany wspólnie ze Specjalistyczną Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną dla Dzieci z Niepowodzeniami Edukacyjnymi. Poza publikacjami naukowymi i popularnonaukowymi oraz prezentacją wyników na konferencjach naukowych i branżowych, efekty prac badawczych prowadzonych w jednostce są wykorzystywane przez praktyków, nie tylko tych związanych z IPs UJ.

W trakcie spotkania z interesariuszami zewnętrznymi wskazano m. in. na prowadzone przez jednostkę badania nad zjawiskiem eye-trackingu (badanie ruchów gałek ocznych, wykonywanych w celu percepcji obrazu), których wyniki znalazły zastosowanie w firmach zajmujących się reklamą oraz projektowaniem treści multimedialnych.

Osobną formą oddziaływania IPs UJ jest funkcjonowanie wydzielonych jednostek powołanych przy Zakładzie Psychologii Społecznej - Centre for Social Cognitive Studies (CSCS) oraz Interdyscyplinarne Centrum Badań i Rozwoju Organizacji (ICBRO). Pierwsza z wymienionych jednostek stanowi swego rodzaju klaster wewnętrzny, w ramach którego realizowane są projekty, finansowane z grantów zewnętrznych, mające nie tylko dużą wartość naukową, ale także znaczący potencjał zastosowań praktycznych. Nie zostały jednak przedstawione żadne dane o ewentualnych zastosowaniach wyników badań CSCS przez interesariuszy zewnętrznych. ICBRO stanowiło przykład dużo bardziej zaawansowanego podejścia do łączenia wiedzy akademickiej z praktyką oraz transferu wiedzy naukowej do gospodarki. ICBRO jest jednak jednostką nieaktywną od 2014 roku – jej działalność została wygaszona wraz z zakończeniem projektów objętych stosownymi grantami.

- 2) Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi przy realizacji projektów naukowo-badawczych, edukacyjnych, społecznych i kulturalnych, także o tematyce wychodzącej poza zakres dyscypliny ocenianego kierunku.

Modelowy przykład w tej tym zakresie stanowi podjęcie wspólnego interdyscyplinarnego projektu badawczego ze Szpitalem Uniwersyteckim UJ. W ramach projektu zakupiony przez IPs UJ specjalistyczny sprzęt do nieinwazyjnej neurostymulacji przezczaszkowej, zostanie wykorzystany do badania pacjentów Szpitala Uniwersyteckiego w Krakowie. Wspólny projekt otwiera nowe perspektywy dla badań układu nerwowego, neurofizjologicznych i neuroanatomicznych

mechanizmów świadomości i przetwarzania informacji. Innym przykładem wspólnych projektów z interesariuszami zewnętrznymi jest zaproszenie IPs UJ do utworzenia ekspozycji stałej w ramach powstającego Małopolskiego Centrum Nauki. Dwoje pracowników naukowo-dydaktycznych IPs UJ weźmie udział w projekcie jako eksperci-koordynatorzy, nadając kształt ekspozycji w części poświęconej człowiekowi w perspektywie psychologicznej.

3) Kształcenie i rozwój kadr dla gospodarki, które stosują wiedzę naukową oraz umiejętności zdobyte w trakcie działalności akademickiej w rozwiązywaniu problemów istotnych dla otoczenia społeczno-gospodarczego

W opinii interesariuszy zewnętrznych obecnych na spotkaniu z Zespołem Oceniającym w dniu 27.03.2018, studenci i absolwenci ocenianego kierunku reprezentują bardzo wysoki poziom przygotowania do podejmowania zadań związanych z funkcjonowaniem w otoczeniu społeczno-gospodarczym, w tym podejmowaniu pracy zawodowej i działalności społecznej. Bardzo wysoko został oceniony system zintegrowanych 5-letnich studiów magisterskich. Na podstawie zebranych opinii można sformułować twierdzenie, że studenci psychologii UJ są odpowiednio przygotowani do aktywnego podejmowania powierzonych im zadań oraz rozwiązywania praktycznych problemów zawodowych, z wykorzystaniem wiedzy oraz umiejętności, zdobytych w trakcie edukacji akademickiej.

Obszar 4: Wsparcie dla studentów i absolwentów w wejściu na rynek pracy.

W obszarze wsparcia studentów w wejściu na rynek pracy udzielane studentom IPs UJ wyróżniono następujące zakresy działania:

- 1) Działalność Biura Karier UJ (BK UJ) realizuje następujące formy działalności skierowane bezpośrednio do studentów:
  - Organizacja szerokiej oferty kursów i szkoleń, pozwalających zdobyć dodatkową wiedzę, umiejętności i kompetencje przydatne na rynku pracy.
  - Organizacja prezentacji, szkoleń oraz spotkań rekrutacyjnych, prowadzonych przez pracodawców.
  - Spotkania, seminaria i szkolenia z praktykami biznesu w ramach Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości.
  - Ogłaszanie studentom ofert pracy/stażu/płatnych praktyk przekazywanych przez pracodawców.
  - Organizacja nieobowiązkowych praktyk studenckich – BK UJ doprowadziło do podpisania umów z 15 instytucjami, w których studenci mają zapewnioną możliwość odbywania praktyk stanowiących dodatkową, nadobowiązkową formę kształcenia.
  - Prowadzenie portalu internetowego dla absolwentów.
  - Program Mentoringowy. W ramach tej formy wsparcia studenci mają możliwość nabycia unikalnej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dzięki współpracy z praktykami.

Zakres form wsparcia bezpośredniego udzielanego studentom przez BK UJ jest szeroki, jednak z wyjątkiem przypadku danych dotyczących uczestnictwa w szkoleniach, BK UJ nie przedstawiło szczegółowych analiz, w których ujęte byłyby wskaźniki korzystania z

poszczególnych form wsparcia przez studentów ocenianego kierunku. Z danych o uczestnictwie w szkoleniach wynika, że z tej formy wsparcia korzysta tylko 3,6% studentów ocenianego kierunku. Podkreślenia wymaga też fakt, że spośród absolwentów uczestniczących w spotkaniu z ZO, żaden nie korzystał z oferty BK UJ, ani nawet nie potrafił podać lokalizacji biura na terenie uczelni. Ponadto w treści raportów dostarczonych przez BK UJ nie ma żadnych informacji, jaki wpływ na zakres form wsparcia oferowanych przez tę jednostkę ma kierownictwo IPs UJ oraz studenci ocenianego kierunku.

- 2) Projekt Paidagogos Pro, okres realizacji projektu: 01.05.2017 - 31.10.2019, rekrutacja studentów do projektu do dn. 28.02.2018. Projekt realizowany ze środków POWER 2014-2020 stanowi wyjątkową formę wsparcia studentów w wejściu na rynku pracy. Projekt polega na kojarzeniu studentów z pracodawcami na etapie wyboru tematu prac dyplomowych – celem jest podejmowanie przez studentów tematów dyplomowania zgodnych z zapotrzebowaniem konkretnych interesariuszy zewnętrznych. W założeniu projekt ma się również przyczynić do transferu wiedzy akademickiej do interesariuszy zewnętrznych oraz integracji środowiska uniwersyteckiego z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Wyjątkową cechą projektu jest adresowanie go do studentów studiów o profilu humanistycznym i społecznym (a konkretnie Wydziału Filozoficznego UJ).

#### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Jednostka prowadząca oceniany kierunek realizuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym w każdym z czterech wyróżnionych obszarów. Analiza dokonana na podstawie danych zebranych w trakcie wizytacji pozwala na stwierdzenie, że współpraca z interesariuszami zewnętrznymi przyjmuje bardzo różnorodne formy. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym przebiega w obu kierunkach – interesariusze mają wpływ na działalność IPs UJ - zarówno na kształtowanie procesu kształcenia studentów, jak i na realizowane przez jednostkę projekty naukowo-badawcze. IPs UJ realizuje również swoją misję w zakresie pozytywnego oddziaływania na otoczenie społeczno-gospodarcze. Relacje jednostki prowadzącej oceniany kierunek z interesariuszami zewnętrznymi są bardzo dobre i prowadzą do rezultatów korzystnych dla wszystkich stron. Dobra współpraca z interesariuszami zewnętrznymi jest wynikiem wysokiego poziomu kultury akademickiej panującej w Instytucie Psychologii UJ. Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, że większość relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym nie została ujęta w formalne kryteria oraz nie zapewniono dla tych relacji stosownych mechanizmów i procedur doskonalenia. Nie wpływa to negatywnie na bieżącą współpracę z interesariuszami zewnętrznymi, a przynajmniej korelacje w tym zakresie nie mają charakteru mierzalnego i/lub istotnego. Z uwagi na ograniczone włączenie interesariuszy zewnętrznych w WSZJK na poziomie formalnym, ewaluacja skuteczności i jakości współpracy jest utrudniona. W jednostce nie wdrożono też trwałych, instytucjonalnych form transferu wiedzy, przez to utrudnione jest oszacowanie, w jakim stopniu badania prowadzone w przez kadrę akademicką i studentów kierunku psychologia są wykorzystywane przez interesariuszy zewnętrznych. Analogiczny problem występuje w przypadku oszacowania, na ile potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego znajdują odzwierciedlenie w projektach badawczych podejmowanych IPs UJ. Wsparcie dla studentów

we wchodzeniu na rynek pracy zasługuje na wysoką ocenę, jednakże powinno również być przedmiotem dalszego doskonalenia, w uwzględnieniu przedstawionych zaleceń.

### **Dobre praktyki**

1. Uruchamianie interdyscyplinarnych projektów badawczych wspólnie z interesariuszami zewnętrznymi, z wykorzystaniem posiadanej przez IPs UJ infrastruktury naukowo-badawczej o bardzo wysokiej jakości. Wysoki poziom zaangażowania studentów w te projekty.
2. Włączenie dyplomantów z ocenianego kierunku w projekt Paidagogos Pro.

### **Zalecenia**

1. Usystematyzowane włączenie interesariuszy zewnętrznych w proces doskonalenia jakości kształcenia. Zwiększenie roli i reprezentacji interesariuszy w Zespole Doskonalenia Jakości Kształcenia, wyznaczenie klarownych reguł działania tego organu oraz planu współpracy z interesariuszami w ramach zespołu.
2. Zalecane jest systematyczne dokonywanie przeglądu współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym we wszystkich wyróżnionych w ocenie obszarach analitycznych i na każdym poziomie funkcjonowania jednostki. Wnioski z przeglądu powinny być włączone w Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz uwzględnione przy planowaniu strategii Instytutu w zakresie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.
3. Zapewnienie strukturalnych i funkcjonalnych rozwiązań w zakresie koordynowania współpracy z interesariuszami zewnętrznymi:
  - stosowanie uporządkowanej komunikacji społecznej poprzez zapewnienie efektywnych sposobów informowania interesariuszy zewnętrznych o działalności IPs UJ i możliwościach i sposobach współpracy z jednostką (internet, media społecznościowe i działania PR)
  - utworzenie samodzielnego stanowiska do koordynowania współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym (lub wydelegować odpowiedni zestaw zadań i kompetencji do istniejącej komórki organizacyjnej) – tak aby interesariusz zewnętrzny zwracając się do Instytutu mógł uzyskać wszechstronną pomoc w nawiązaniu współpracy już po pierwszym kontakcie
4. Uruchomienie na terenie Instytutu Psychologii bezpośrednich form wsparcia w zakresie wchodzenia studentów na rynek pracy lub opracowanie we współpracy z BK UJ oferty działań adresowanych do studentów IPs UJ, uwzględniających specyficzne wymagania kierunku. Zintegrowanie działań BK UJ z działalnością koordynatora praktyk studenckich.
5. Zaimplementowanie na poziomie IPs UJ wzorców wypracowanych w ramach projektu Paidagogos Pros, tak aby mechanizm wdrożony na czas ograniczony trwaniem projektu stał się trwałą formą regularnej współpracy jednostki z pracodawcami.

## **Kryterium 6. Umiejędzynarodowienie procesu kształcenia**

### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6**

Oceniając umiejędzynarodowienie procesu kształcenia, ZO stwierdza, iż Jednostka implementuje podstawowe założenia procesu internacjonalizacji kształcenia na wysokim poziomie. Jednostka oferuje w programie kształcenia kierunku psychologia 20 przedmiotów prowadzonych w językach obcych, nie tylko dla studentów zagranicznych, ale również dla własnych studentów. Ponadto w ramach kierunku cyklicznie odbywane są wykłady zaproszone w ramach zajęć kursorycznych dla studentów i doktorantów prowadzone przez wybitnych zagranicznych badaczy z dziedziny psychologia (np.: Development of attention and self-regulation). Środki są pozyskiwane przede wszystkim w ramach grantów zagranicznych oraz z programu Erasmus. Jednocześnie pracownicy Instytutu są często zapraszani do realizacji zajęć oraz wykładów z ośrodków zagranicznych. W ramach współpracy naukowo – badawczej z zagranicznymi ośrodkami partnerskimi zaznaczyć należy wysoki poziom włączania do procesu badawczego doktorantów i studentów, jak i udostępnianie im laboratoriów do prowadzenia badań własnych. W ocenie ZO wysoko ceniona praca badawcza w międzynarodowych zespołach badawczych jest możliwa dzięki bardzo dobrym warunkom pracy w laboratoriach. Działalność badawcza, w tym międzynarodowa, finansowana jest przede wszystkim z grantów pozyskanych przez pracowników oraz z projektów finansowanych z dotacji na działalność statutową. Pozytywnie należy ocenić udział kadry naukowej w międzynarodowych projektach i grantach badawczych: udział w projekcie badawczym pt.: Psychologia Trzeciego Wieku - Program rozwoju kompetencji studentek i studentów psychologii w zakresie opieki nad osobami starszymi; Dioscuri w ramach ktorego planowane jest utworzenie w IPs centrum Maxa Plancka (jako jedyna jednostka nauk społecznych w kraju). Można stwierdzić, iż intensywna współpraca naukowo dydaktyczna z międzynarodowymi ośrodkami naukowymi ma swoje przełożenie również na proces kształcenia. Instytut Psychologii prowadzi intensywną współpracę z ośrodkami, np.: University of Reading, University Konstanz, University degli Studi di Milano Bicocca. Ze zweryfikowanej dokumentacji oraz rozmów przeprowadzonych na miejscu wynika, że staże zagraniczne krótkookresowe lub długookresowe kadry naukowo – dydaktycznej w ww. ośrodkach przekładają się bezpośrednio na modyfikację programu kształcenia, czy też jego udoskonalanie. Większość pracowników naukowo – dydaktycznych odbyła staże zagraniczne na którymś z etapów ich kariery. Są to staże odbywane w następujących ośrodkach: stypendium Marie Curie Hertfordshire, UK, badania poświęcone pamięci prospektywnej w kontekście starzenia się; stypendium w Maryland, społeczne poznanie; staż podoktorski na Universite Libre de Bruxelles poświęcony tematyce świadomości; staż podoktorski w Aarhus i Toronto University Canada w zakresie badań pamięci autobiograficznej; staż w Maryland poświęcony badaniom placebo. Odbyte staże zagraniczne kadry zaowocowały po powrocie stworzeniem nowych kursów dla studentów, czy doktorantów.

Możliwość wymiany z zagranicznymi ośrodkami akademickimi może odbywać się w ramach: Programu Erasmus + oraz umów bilateralnych podpisanych z uczelniami partnerskimi, co pozwala porównywać procesy kształcenia i programy w innych ośrodkach w Europie. Studenci kierunku są informowani o możliwościach, jakie daje program (spotkania promocyjne

Programu Erasmus+, spotkania z koordynatorem Erasmus+) jak również zapoznawani zostają z Europejskim Systemem Akumulacji i Transferu Punktów ECTS. W ramach programu Erasmus+ przybywa do Jednostki duża liczba studentów oraz doktorantów zagranicznych (2015/2016 – 41 osób; 2016/2017 – 59 osób; 2017/2018 – 39 osób), podobna sytuacja jest z wyjazdami studentów i pracowników naukowych. Należy podkreślić, iż mobilność kadry w ramach różnych programów jest bardzo liczebna (wysoka), co znajduje swoje odzwierciedlenie w wynikach naukowo-badawczych, jak i wdrażaniu tychże wyników do całego procesu kształcenia.

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Badania naukowe są prowadzone na bardzo wysokim poziomie ich umiędzynarodowienia. Instytut Psychologii angażuje pracowników do podejmowania współpracy międzynarodowej przy realizacji wspólnych projektów badawczych oraz zapewnia udział studentów w programach wymiany międzynarodowej, w tym Erasmus/Erasmus+.

Jednostka podejmuje liczne i skuteczne działania mające na celu internacjonalizację procesu kształcenia, w tym w zakresie określania efektów i realizacji programu kształcenia, tworząc jakościową infrastrukturę dla dydaktyki i badań naukowych. Warunki stworzone kadrze oraz studentom w zakresie współpracy krajowej i zagranicznej, możliwości publikowania, oraz wyjazdów konferencyjnych ocenić należy pozytywnie. Na podstawie dokumentacji dostarczonej przez jednostkę prowadzącą oceniany kierunek, jak i rozmów z osobami odpowiedzialnymi za współpracę międzynarodową należy stwierdzić, iż udało się na kierunku psychologia osiągnąć bardzo wysoki poziom umiędzynarodowienia w obszarze dydaktyki, jak i rozwoju naukowo – badawczego.

Władze starają się przeprowadzać proces umiędzynarodowienia na kilku poziomach. Pierwszy z nich to nawiązywanie kontaktów naukowych i dydaktycznych. W ramach współpracy prowadzone są międzynarodowe doktoraty np. ze studentami z Danii. Ponadto prowadzone były zajęcia przez wykładowców zagranicznych, które studenci opiniowali jako bardzo merytoryczne i rozwijające. Przykładem jest seminarium "Personality disorders. Between fact and value". W maju tego roku w Instytucie rozpocznie się program profesorów wizytujących, w ramach którego do końca grudnia Instytut odwiedzi 5 wykładowców. Poprowadzą oni wykłady, warsztaty, seminaria oraz konsultacje internetowe dla studentów i doktorantów. Zajęcia te będą oferowane w ramach kursów z poziomu B, co oznacza, że student będzie mógł częściowo zrealizować i wzbogacić swój program studiów. Jak interesariusze wewnętrzni sami podkreślają, szczególnie drugi aspekt jest dla nich cenny. Wizytujący profesorowie poruszają zakresy tematyczne, które nie są tak silnie rozwijane w Instytucie. W ramach programu Erasmus+ troje wykładowców (z Saragossy, Coimbry i Essen) poprowadziło po 10 godzin zajęć. Studenci korzystają z mobilności. Z danych przedstawionych przez Instytut oraz rozmów ZO PKA z osobami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie wynika, że tendencja jest spadkowa- coraz mniej studentów wyjeżdża na rzecz przyjeżdżających. W skali roku statystyka utrzymuje się na poziomie 40 do 60 osób. Mimo tego zjawiska studenci chętnie korzystają z innych programów i stypendiów, w ramach których kształcą się w zagranicznych uczelniach oraz organizują sobie wyjazdy całkowicie samodzielnie. W tych działaniach wspierani przez Instytut oraz Wydział. Przykładami mogą być wyjazdy studentów do

Cambridge na 3 semestry, czy udział w stypendium Instytutu Karolinska w Sztokholmie. Studenci są aktywni w zakresie publikacji w języku angielskim wspólnie z pracownikami Instytutu, wspierani są ich wystąpienia na konferencjach międzynarodowych. Na lektoratach z języka angielskiego opracowane zostaje słownictwo specjalistyczne niezbędne do przeprowadzania badań. Ponadto co najmniej jedno zajęcia poświęca się na przygotowanie do wystąpień naukowych, takich jak konferencje. Studenci bardzo pozytywnie opiniują wyżej wymienione działania, podkreślając zdobywanie doświadczenia cennego w perspektywie życia zawodowego i naukowego.

Pracownicy naukowcy oraz dydaktyczni starają się silnie włączać w swoje prace studentów, co przygotowuje i zachęca ich do samodzielnych wystąpień konferencyjnych oraz międzynarodowej aktywności badawczej. Wyjazdy w ramach programu Erasmus+ oraz udział w stypendiach zagranicznych świadczą o wysokim poziomie mobilności oraz przede wszystkim umiejętnościach nabywanych przez studentów w Instytucie, które te wyjazdy umożliwiają.

### **Dobre praktyki**

1. Tworzenie wysokiej jakości laboratoriów i zespołów badawczych we współpracy ze znaczącymi ośrodkami zagranicznymi. Laboratoria te pozwalają nie tylko na realizację ważnych dla dziedziny badań dotyczących pamięci stosowanej, kognitywistyki społecznej oraz badań nad świadomością, ale również zapewniają transfer nauki do procesu kształcenia i rozwoju kierunku poprzez włączanie również studentów i doktorantów, zapraszanie światowej sławy naukowców z instytucji partnerskich, organizowanie międzynarodowych konferencji (z udziałem studentów i doktorantów).
2. Położenie dużego nacisku na przygotowanie studentów do wyjazdów zagranicznych oraz wystąpień na konferencjach międzynarodowych w postaci realizacji słownictwa specjalistycznego na lektoratach oraz zajęć omawiających wypowiedzi naukowe.

### **Zalecenia.**

#### **Kryterium 7. Infrastruktura wykorzystywana w procesie kształcenia**

- 7.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa
- 7.2. Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne
- 7.3. Rozwój i doskonalenie infrastruktury

#### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7**

- 7.1.

Infrastrukturę dydaktyczną i naukową Instytutu Psychologii Wydziału Filozoficznego należy ocenić jako bogatą, nowoczesną i spełniającą zróżnicowane potrzeby procesu dydaktycznego. Odrestaurowany budynek spełnia wysokie standardy w zakresie funkcjonalności sal i laboratoriów, ich wyposażenia multimedialnego i aparaturowego. Pozwala na realizację programu kształcenia i osiągnięcie efektów kształcenia każdemu studentowi także niepełnosprawnemu (obecność wind i podjazdów). Sale dydaktyczne (aule z kabinami do tłumaczenia symultanicznego, sale konwersatoryjne, pracownie komputerowe i językowe) są dostosowane liczbą, pojemnością do liczby studiujących, charakterystyki procesu kształcenia w tym do zajęć warsztatowych i praktycznych oraz do prowadzenia badań przez studentów. Spełniają warunki BHP.

Infrastruktura naukowa jednostki jest niezwykle bogata, zróżnicowana i dedykowana do badań w różnych subdyscyplinach psychologicznych z wykorzystaniem najnowszej aparatury badawczej. Przykładowo są to: przezczaszkowy stymulator magnetyczny, okulary wirtualnej rzeczywistości, generator bodźców bólowych o różnej modalności, aparatura do pomiaru reakcji fizjologicznych: EKG, EMG, EEF, okulografy, psychogalwanometr, pulsometr, miernik respiracji i wiele innych. Wszystkie aparaty są wsparte systemem kamer, aparaturą nagrywającą, monitorującą kinetykę, oprogramowaniem do ekspozycji bodźców, do pomiaru czasu reakcji oraz zaawansowanym systemem oprogramowania komputerowego typu Matlab i innych. Do dyspozycji badaczy jest 11 laboratoriów, w których prowadzi się eksperymenty z zakresu procesów poznawczych, psychologii społecznej, rozwoju człowieka, doświadczania bólu, emocji i motywacji, świadomości, twórczości, inteligencji, snu i śnienia i innych wraz ich wskaźnikami neuropsychologicznymi i fizjologicznymi. Laboratoria udostępniane są do realizacji badań grantowych i poza grantowych, które realizowane są przez pracowników wraz ze studentami.

Infrastruktura, z której korzystają studenci i pracownicy psychologii jest nowoczesna i umożliwia prowadzenie badań oraz rozwój naukowy. Wszystkie zajęcia odbywają się w salach wyposażonych w rzutnik oraz nagłośnienie. Ich powierzchnia jest odpowiednia w stosunku do wielkości grup, co potwierdzają także studenci. Podkreślają oni jednocześnie duży komfort pracy. Dodatkowo część zajęć odbywa się w laboratoriach badawczych np. w Laboratorium Psychologii Rozwoju Dziecka UJ. Ponadto w IPs czynnych jest 11 laboratoriów, w tym m.in.: Laboratorium Stosowanych Badań Pamięci, Laboratorium Psychologii Społecznej, Laboratorium Badań Świadomości, Laboratorium Neuropsychologii Eksperymentalnej. Studenci przyznali podczas spotkania z ZO, że sposób działania aparatury dostępnej w każdym z nich jest im systematycznie przedstawiany podczas zajęć, co zachęca do udziału w badaniach. Co więcej w Instytucie znajduje się sprzęt EEG, aparatura umożliwiający badanie bólu, sprzęt wirtualnej rzeczywistości czy też przezczaszkowej stymulacji magnetycznej. Także w tym przypadku studenci mogą swobodnie korzystać z infrastruktury badawczej. Budynek, w którym odbywają się zajęcia został również przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Na każdym z poziomów można dotrzeć za pomocą windy.

## 7.2.

Zasoby biblioteczne, informatyczne i edukacyjne (w tym testy i inne metody diagnostyczne) są adekwatne do problematyki kursów i wystarczające w ich liczbie, aby studenci osiągnęli efekty kształcenia, także tych efektów, które odnoszą się do pogłębionej wiedzy oraz prowadzenia

badan naukowych z zakresu psychologii. Pracownicy dbaja o systematyczne uzupealnianie bazy bibliotecznej o najnowsze publikacje i inne sredki dydaktyczne za posrednictwem powiadomienia biblioteki on-line o niezbednych pozycjach literaturowych na nastepny rok akademicki. Pracownicy udostepniaja literature objeta prawami autorskimi poprzez system informatyczny dla zamknietych grup studenckich uczestnikow danego kursu. Lektury zawarte w sylabusach sa dostepne w zasobach Instytutu. Czesc z nich, podobnie jak publikacje napisane w jezyku obcym, mozna odnalezc w czytelni, ktora znajduje sie w tym samym budynku. Baza czasopism jest bogata. IPs wykupuje dostep do 3 baz APA: PsycINFO, PsycARTICLES oraz PsycBOOKS. W czytelni Instytutu znajduja sie 4 stanowiska komputerowe, na ktorych zainstalowane sa platne bazy czasopism oraz pakiet statystyczny SPSS Statistics 24.0. Studenci moga z nich swobodnie korzystac w godzinach otwarcia biblioteki. Jak sami przyznaja, dostepne zasoby sa wystarczajace. Ponadto zostaja oni odpowiednio przeszkoleni z zakresu korzystania z baz danych, co dodatkowo ulatwia i zacheca do ich uzycia.

### 7.3.

Wladze Instytutu staraja sie na biezaco aktualizowac liste lektur oraz artykulow, co jak sami podkreslaja, jest szczegolnie wazne w tak szybko rozwijajacej sie dziedzinie jak psychologia. Takze infrastruktura badawcza jest wciaz rozwijana i powiekszana, czego dowodzi rosnaca liczba laboratoriow oraz aparatur. Sa to nowoczesne technologie, pozwalajace na prowadzenie badan na wysokim poziomie. Potrzeby studentow sa badane m.in. poprzez ankiety oceny zajec dydaktycznych dostepne w systemie USOS. Na podstawie ich wynikow zapewniono dodatkowe miejsca siedzace w czytelni. Dodatkowym zrodlem informacji jest Barometr Satysfakcji Studenckiej – ankieta, w ktorej zadawane sa pytania m.in. o infrastrukture: dostepnosc sprzetu specjalistycznego, jakoosc projektorow multimedialnych, dostepnosc bezprzewodowego Internetu, czy adekwatnosc wielkosc sal do liczby uczestnikow zajec. Wyniki badania nie zostaly udostepnione ZO, niemniej z rozmow ze studentami wynika, ze sa oni zadowoleni z dostepnej infrastruktury. Jedyna kwestia, na ktora zwracaja oni uwage, to brak punktu ksero w budynku Instytutu, co znacznie utrudnia powielanie oraz dostepnosc materialow naukowych.

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Jednostka dysponuje nowoczesna baza dydaktyczna w odrestaurowanym budynku swietnie skomunikowanym lezacy w centrum miasta. Sale wykadowe wyposazone sa we wlasciwa aparature wspomagajaca proces ksztalcenia. Infrastruktura jest przystosowana do realizacji zajec w zroznicowanej formie takze dla osob niepegnosprawnych. Pozwala na osiagniecie wszystkich efektow ksztalcenia. Laboratoria badawcze sluza realizacji badan oraz sa wykorzystywane w procesie dydaktycznym. Skuteczne zarzadzanie rozwojem zasobow bibliotecznych z wykorzystaniem informacji zawartych w sylabusach przesylnych on-line jest dobrym wzorem, aby szybko powiadamiac biblioteke o koniecznosci aktualizacji zbiorow bibliotecznych. Rozwoj infrastruktury jest mozliwy dzieki motywacji pracownikow do skladania grantow zewnetrznych oraz mini grantom aparaturowym ze srodkow uczelnianych. Dostepna jest bardzo nowoczesna infrastruktura badawcza. Wladze IPs dbaja o to, by aparatura oraz zasoby bibliteczne byly aktualizowane. Infrastruktura podlega ocenie pracownikow oraz

studentów. Studenci podkreślają, iż komfort ich pracy oraz warunki kształcenia są na wysokim poziomie. Dzięki temu mogą oni zdobywać cenne doświadczenie potrzebne w pracy zawodowej.

### **Dobre praktyki**

1. Aktualizacja zasobów bibliotecznych następuje w sposób systematyczny i automatyczny, poprzez udostępnianie on-line literatury wskazanej w sylabusach, zatwierdzonych do realizacji na kolejny rok akademicki. Zapotrzebowanie do biblioteki jest przekazywane z kilkumiesięcznym wyprzedzeniem i nie angażuje dodatkowo pracowników.
2. Laboratoria badawcze są dostępne dla wszystkich pracowników dla celów badawczych i dydaktycznych w oparciu o transparentne zasady rezerwacji.
3. Udostępnianie materiałów naukowych objętych prawami autorskimi dla wybranej grupy studentów na platformie Moodle (system PEGAZ).
4. Udostępnianie infrastruktury naukowej studentom, zapraszanie ich do uczestnictwa w badaniach oraz prowadzenia własnych doświadczeń.

### **Zalecenia**

#### **Kryterium 8. Opieka nad studentami oraz wsparcie w procesie uczenia się i osiągania efektów kształcenia**

- 8.1. Skuteczność systemu opieki i wspierania oraz motywowania studentów do osiągania efektów kształcenia
- 8.2. Rozwój i doskonalenie systemu wspierania oraz motywowania studentów

#### **Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8**

##### **8.1.**

Studenci psychologii są zachęceni do dużej aktywności naukowej. Pierwszym czynnikiem, który temu służy jest obecność kursu Elementy prowadzenia badań w psychologii, gdzie omówione zostają różne typy badań oraz ich niezbędne składowe. Studenci mają także często możliwość brania udziału w badaniach prowadzonych przez wykładowców jako grupa badawcza. Jak sami podkreślają, mogą oni wówczas obserwować sposób przeprowadzania doświadczeń oraz ich skutki. Taka aktywność daje możliwość zdobywania dodatkowych punktów ECTS. Studenci są również zachęceni do pomocy w prowadzeniu badań, bez względu na doświadczenie i rok studiów, co w ich przekonaniu dzieje się przy dużej otwartości i chęci przekazywania wiedzy ze strony wykładowców. W Instytucie funkcjonuje program PaidagogosPRO, w ramach którego dofinansowywane są badania prowadzone w instytucjach zewnętrznych i wykorzystywane w pracach magisterskich. Najlepsza z nich zostaje nagrodzona w postaci stypendium. Możliwe jest także otrzymanie stypendium rektora, które wyróżnia 10% najlepszych studentów na każdym roku. Informacje o nim oraz innych stypendiach zewnętrznych, taki jak Diamentowy Grant są dostępne na stronach internetowych m.in.

Centrum Wsparcia Dydaktyki oraz Instytutu. Jedną z form wsparcia jest również realizacja wspólnych projektów studentów i pracowników, których efekty są widoczne w postaci wystąpień konferencyjnych – „Dotknąć czy zobaczyć? Mechanizmy leżące u podłoża reprezentacji numerycznych” oraz publikacji – „Ekspertyza Mobilności Polskich Naukowców”. Wspierany jest także ruch naukowy – Koło Naukowe Studentów Psychologii. W jego ramach działa 10 sekcji oraz 217 członków. Przyznają oni, że otrzymują dużą pomoc organizacyjną i merytoryczną od opiekuna. Jeśli natomiast zajmują się dziedziną, która wykracza poza jego zainteresowania, mogą swobodnie współpracować z innym wykładowcą, co dzieje się często. W trakcie swojej działalności Koło organizuje wizyty studyjne m.in. do zakładów karnych w ramach Sekcji Sądowej, czy szpitala w ramach Sekcji Klinicznej. Owocem ich pracy są m.in. konferencje tj.: 10 edycji międzynarodowej konferencji „Psychology and law”, 4 edycje ogólnopolskiej konferencji „Seksualność człowieka” czy 10 edycji ogólnopolskiej „Krakowskiej Konferencji Kognitywistycznej”. Przy KNSP działa również redakcja czasopisma „Stimulus” – kwartalnika wydawanego w wersji papierowej. Publikowane w nim artykuły są konsultowane i recenzowane przez pracowników IPs. Wszelka dodatkowa działalność jest punktowana podczas rozpatrywania wniosków o przyznanie stypendium rektora. Studenci ocenianego kierunku licznie wyjeżdżają w ramach programu Erasmus+, a także chętnie korzystają z innych programów i stypendiów, w ramach których kształcą się w zagranicznych uczelniach oraz organizują sobie wyjazdy całkowicie samodzielnie. Jak podkreślają, są w tych działaniach wspierani przez Instytut oraz Wydział. Przykładami są wyjazdy studentów do Cambridge na 3 semestry, udział w stypendium Instytutu Karolinska w Sztokholmie za projekt badawczy w laboratorium Brain, Body&Self. Studenci zauważają wiele pozytywnych aspektów szerokiego wyboru kursów specjalistycznych, twierdząc, że są dzięki temu wszechstronnie przygotowywani do życia zawodowego. Niemniej wskazali trudność w zapisywaniu się na nie, gdyż taka konieczność zachodzi już w sierpniu oraz na początku września. Wówczas rejestracja zostaje zamknięta, a możliwość wypisania się z kursu już nie istnieje. Studenci twierdzą, że nie są w stanie w tak wczesnym terminie dokonać decyzji m.in. ze względu na nieznamość planu na drugim kierunku. Ponadto wskazują, że w niektórych przypadkach przedmiotów punktacja ECTS jest dla nich niezrozumiała i nieadekwatna do rzeczywistego nakładu ich pracy. Uwagi te zostały już przez nich zgłoszone władzom IPs. Na Uniwersytecie Jagiellońskim działa także Dział ds. Osób Niepełnosprawnych, którego zakres obowiązków został określony w Zarządzeniu nr 86 Rektora. Z jego pomocy korzysta obecnie 27 studentów psychologii. Osoby z niepełnosprawnościami lub szczególnymi potrzebami zdrowotnymi mogą, na podstawie orzeczenia lub zaświadczenia lekarskiego, ubiegać się o adaptację. Jej celem jest wyrównanie szans edukacyjnych w pełnym dostępie do procesu kształcenia i badań naukowych. Każdy przypadek osoby ubiegającej się o przyznanie adaptacji jest rozpatrywany indywidualnie i uwzględnia potrzeby konkretnej osoby tj. wydłużony czas podczas egzaminów, konsultacje z psychologiem. Po semestrze oraz po roku zostaje przeprowadzona ewaluacja ze studentem, który korzysta z procesu adaptacji w celu monitorowania efektów oraz ewentualnie udzielenia wsparcia w przypadku kolejnych potrzeb.

Opinia studentów jest badana za pomocą ankiet dostępnych w systemie USOS, gdzie oceniają oni sposób prowadzenia zajęć oraz zakres poruszanej tematyki. Ponadto mogą oni wypełnić ankietę – Barometr Satysfakcji Studenckiej, za pomocą której mogą wypowiedzieć się na temat jakości obsługi administracji, m.in. Biura Karier, Dziekanatu, Działu Rekrutacji, jakości oraz czytelność stron internetowych, dostęp do informacji, czy infrastrukturę. Władze Instytutu starają się przekazywać informacje zwrotne, niemniej studenci wyraźnie wskazują brak formy raportu, która być może zmotywowała by ich do częstszego wypełniania. Dostęp do wyników jest możliwy jedynie po zalogowaniu, zatem ZO nie ma możliwości oceny formy przedstawienia wyników. Niemniej zgodnie z uwagami studentów, należy rozważyć jej zmianę, ponieważ jest ona dla studentów niewystarczająca i mało zrozumiała. Ponadto władze Instytutu organizują spotkania dla starostów, na których przekazują informacje dotyczące bieżących działań oraz starają się stwarzać przestrzeń do dialogu i dyskusji. Niemniej studenci zauważają, że niektóre wiadomości do nich nie docierają. System wspierania jest doskonały poprzez ankiety wypełniane pod koniec szkoleń organizowanych przez Biuro Karier. Na podstawie wyników oferta szkoleniowa jest wciąż dostosowywana do potrzeb studentów. Badane są losy absolwentów, dzięki czemu Biuro Karier zdobywa dane m.in. na temat ich miejsc pracy oraz wpływu kształcenia i badań na wykonywane obowiązki. W ostatnim czasie badani zostają również pracodawcy za pomocą ankiety telefonicznej. Na jej podstawie Biuro będzie mogło zaktualizować listę instytucji, w których zaleca się odbywanie praktyk i staży. Wyżej opisane rozwiązania i narzędzia stanowią istotne wsparcie procesu kształcenia. Wyniki z przeprowadzanych badań służą do ewaluacji systemu wspierającego. Biuro Karier stara się na bieżąco wprowadzać zmiany i doskonalić swoje działania, w celu stworzenia jak najlepszej oferty dla studentów.

### **Uzasadnienie, z uwzględnieniem mocnych i słabych stron**

Studenci są silnie wspierani w zakresie rozwoju naukowego i badawczego. Zauważają oni duże wsparcie pracowników Instytutu, którzy są bardzo zaangażowani w zachęcanie studentów do prowadzenia własnych badań. Pomoc ze strony jednostek administracyjnych tj. Biuro Karier, czy Dział ds. Osób Niepełnosprawnych jest oceniana na wysokim poziomie. Do słabszych stron należy, zgłaszany przez studentów, problem z terminem zapisów i wypisów na kursy. Może to w pewnym stopniu utrudniać proces kształcenia, ponieważ uniemożliwia uczęszczanie na nie w przypadku zmiany lub pokrywania się planu drugiego kierunku, który pojawia się w późniejszym terminie.

### **Dobre praktyki**

1. Badania prowadzone przez Biuro Karier, w tym badanie pracodawców za pomocą ankiety telefonicznej, a także prowadzenie programu PaidagogosPRO, który motywuje studentów do prowadzenia własnych badań.

## Zalecenia

1. Zmodyfikowanie systemu zapisów na kursy oraz wypracowanie w porozumieniu ze studentami nowych rozwiązań godzących wymogi zarządzania kierunkiem oraz jego studiowalność po stronie studentów, a także zweryfikować w toku własnych działań ewaluacyjnych sposób punktowania zgłaszanych przez studentów przedmiotów.

### Ocena dostosowania się jednostki do zaleceń z ostatniej oceny PKA, w odniesieniu do wyników bieżącej oceny

| Zalecenie                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Charakterystyka działań doskonalących oraz ocena ich skuteczności |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|
| <p>W wyniku ostatniej oceny programowej PKA na kierunku <i>psychologia</i> ZO sformułował uwagi dotyczące: sposobu prowadzenia akt osobowych osób stanowiących minimum kadrowe, spraw studenckich w zakresie udostępniania wyników z ewaluacji, absencji reprezentacji studentów na posiedzeniach Rady Wydziału i Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, niespełnienia ustawowego wymogu 20% udziału studentów i doktorantów w Radzie Wydziału Filozoficznego, a także braku zapewnienia studentom oczekiwanych warunków studiowania, gdyż uznano, że baza tylko w części odpowiada potrzebom dydaktycznym i nie jest przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych. Wśród zaleceń wskazano poprawę polityki kadrowej UJ ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rozwojowych Instytutu Psychologii; udostępnienie studentom wyników ocen na poziomie średnich z danego przedmiotu; doinwestowanie wyposażenia technologicznego oraz zwrócenie uwagi na absencje studentów na posiedzeniach Rady Wydziału i Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, które prowadzą do sytuacji niedoinformowania studentów na temat podejmowanych działań projakościowych przez władze Wydziału. W wyniku oceny instytucjonalnej Wydziału Filozoficznego ZO wskazał na potrzebę usystematyzowania współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, włączenia interesariuszy wewnętrznych w prace nad systemem doskonalenia jakości kształcenia, w tym rozważenie propozycji interesariuszy dotyczących udoskonalenia ankiet oraz szerszego udostępniania wyników ocen zajęć. W toku bieżącej wizytacji uzyskano informację od władz Instytutu Psychologii zgodnie z którymi wizytowana Jednostka podjęła szereg działań i inicjatyw służących poprawie i doskonaleniu jakości kształcenia, w szczególności w zakresie poprawy warunków kształcenia, wśród których wyróżnić należy zakupy, remonty i doposażenia. W przypadku pozostałych zaleceń oraz w kontekście wyników bieżącej oceny jakości kształcenia prowadzonego na kierunku <i>psychologia</i> uznać należy, iż na ogół wizytowana jednostka dostosowała się do uprzednio sformułowanych zaleceń PKA oraz podjęła skuteczne działania naprawcze umożliwiające usunięcie wskazanych podczas ocen nieprawidłowości. Wyjątek stanowi zarzut dotyczący upowszechniania studentom wyników/raportów z ewaluacji zajęć, który należy podtrzymać, szczególnie że został wskazany w ramach dotychczasowych ocen przeprowadzanych na Wydziale.</p> |                                                                   |

Sporządził na podstawie raportów częściowych

dr hab. Krzysztof Szewior

Wrocław, w dniu 28 marca 2018 r.